u. Nr. 10

NUMĂRUL 2 DIN MAI 1943

Signal

Tigrul

Acest cel mai nou tanc german s'a şi confirmat pe toate fronturile

Belgia 3 fr. / Boemia-Moravia 4 kr. / Bulgaria 8 leva / Croaţia 10 kuna / Danemarca 50 Øre Elveţia 55 rape / Finlanda 4,50 mk Franţa 5 fr. / Grecia 150 dr. / Italia 3 lire
Norvegia 50 øre / Portugalia 2 esc. / România 25 lei / Serbia 10 dinari / Slovacia 3 ks. / Spania 1,50 pes. / Suedia 55 öre / Turcia 20 curuşi / Ţările de Jos 20 centime / Ungaria 40 filleri
Stiria Inferioară, Ţările de Est 40 Pfg.

Signal

NUMĂRUL 2
DIN MAI
Nr. 10/1943

DIN SUMAR:

pagina

Războiul ca luptă mondială

Anglia spera încă: The rains came 2
Despre ce nu vorbesc (Ceva despre ţelurile războiului) 3
Două lumi: Voluntari şi prizonieri de război 6
Germenul celui de al treilea război mondial, de Giselher Wirsing 8
Turnul de foc Reportaj din Răsărit (partea II-a) 18
Spaţiu fără spaimă. Tancuri în Răsărit 19
Fiindcă voiau pace cu Germania 25
... şi iarăşi împotriva duşmanului Europei 26

Aspectul nou al lumii — viitorul Europei noui

Mai mult de 3 milioane. Ceva despre copii şi statistică 33
Inima verde a Americii. Tehnică pe care noi n'o înţelegem 36
Varietăţi din Europa 38
Constatări ştiinţifice. Noutăţi medicinale şi de alt fel 38

Cum trăim

Croaţia. Viaţa la graniţă 10
Arta croată la Berlin 22
Artişti români cântă pentru soldaţii germani 28
Un film despre Adolph Menzel 30
Impotriva accidentelor de muncă 34

COPYRIGHT 1943 BY DEUTSCHER VERLAG BERLIN

„THE RAINS CAME"

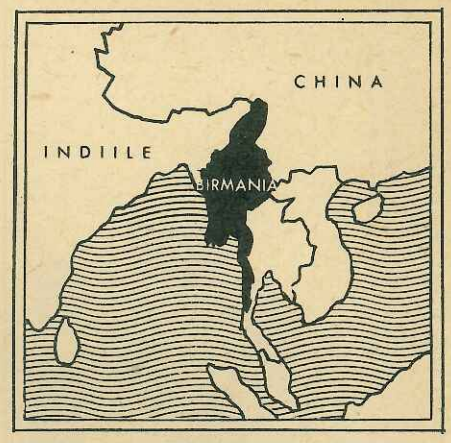

In Asia Sud-estică au început de câteva săptămâni, ploile torenţiale ale musonului: „Sezonul de război" 1942-43 s'a sfârşit prin aceasta pentru regiunea răsăriteană asitaică. În timpul musonului nu poate nimeni să lupte. Ploaia tropicală transformă solul într'o mlaştină de nestrăbătut.

Anotimpul ploios a început, odată cu aceasta, fiind spulberate şi toate speranţele pe care chinezii din Ciunking le mai aveau într'o ofensivă engleză. Wavell, comandantul suprem englez din India, a pornit iarna aceasta în mai multe rânduri ofensiva impotriva Burmei. Acestea au fost însă numai slabe încercări, care au fost înăbuşite în juglă şi respinse cu mare uşurinţă de către japonezi. În loc de asemenea fapte japonezii au proclamat Burma drept stat independent, primind în acelaş timp într'un mod foarte prietenos şi sărbătoresc la Tokio pe preşedintele consiliului de miniştri dr. Ba Maw. Alături de Manciucuo şi China naţionalistă de sub conducerea lui Vangcingvei a luat astfel fiinţă cel de al treilea stat independent, care ca membru al marelui spaţiu asiatic de Răsărit sub conducere japoneză, ia parte împotriva Angliei şi Statelor Unite.

Insemnătatea întemeierii acestui nou stat se poate ca în Europa să nu fie prea băgată în seamă din cauza propriilor noastre griji. Englezii şi Americanii ştiu foarte bine că prin aceasta au fost înlăturaţi cu desăvârşire dela conducerea teritoriilor Sud-Estului. Asiei. Populaţia Burmei a dobândit prin japonezi în timp de un an independenţa, pentru care au luptat sub stăpânirea engleză mai mult de un veac şi jumătate. Ideea marei uniuni federative a statelor Asiei de Răsărit evoluează din ce în ce mai mult. De pe acum încă se poate întrevedea faptul că şi Filipinele vor deveni în curând un membru al acestei mari federaţii. În Anglia şi America, s'a spus că întemeierea aceasta de noi state este doar un simplu joc de teatru. Războiul de hărţuirei pe care Burmanii l-au dus alături de japonezi împotriva forţelor engleze, dovedeşte acestora că Japonia activează în spiritul tuturor popoarelor. Cine nu poate să vadă că acolo în Asia răsăriteană este vorba nu numai de manevra tactică a politicei nipone ci şi de o răsturnare de o însemnătate mondială. Dacă Churchill şi Roosevelt mai potolesc din când în când publicul neliniştit din cauza acestor evenimente spunând că „la timpul potrivit" vor „sfărâma" Japonia, aceasta totuşi nu prea are mare efect. A deveni ridicol în Asia de Răsărit, este cel mai mare blestem ce poate cădea asupra cuiva.

Dela eliberarea Rangunului, capitala Burmei în anul 1942, războiul din Asia de Răsărit a intrat din nou într'un stadiu de pregătire pentru viitoarea mare fază a sa. Japonia nu se grăbeşte. Peste jumătate din flota americană a fost ţinută în spaţiul ostasiatic suferind cele mai grele pierderi. Americanii au pierdut din cele 7 vase portavioane pe care le posedau la intrarea în război 4 acestea fiind şi cele mai moderne. Acest război de uzură era poate mai puţin important decât rezultatul negativ al Angliei şi Americii care nu au fost în stare să împiedece fortificarea Burmei. Japonezii, cu ajutorul burmanilor, au întărit această poziţie strategică de mare importanţă, încât astăzi este inexpugnabilă. Acest fapt este foarte ameninţător pentru India, dar mai ales pentru populaţia neliniştită, mărginaşe a provinciei Bengal, care a observat între timp că japonezii apără acele drepturi pe care englezii le neagă. Anglia trebue să se aştepte că oraşul Calcutta — care este de mult timp în raza de acţiune a bombardierelor japoneze — va deveni în curând ţelul viitoarei etape a pătrunderii japoneze în Asia. Cine stăpâneşte Burma, are asigurată în mâinile sale foarte puţin apărata intrare din spate către strălucitorul palat al Indiei.

Prin stabilizarea Japonezilor în Burma au fost rupte pentru chinezii din Ciungking orice relaţii cu lumea din exterior. Inşişi nordamericanii ştiu acum că aici nu mai are niciun rost optimismul. Organizarea aprovizionării chinezilor pe calea aerului, se arată încă de pe acum, a nu avea prea mulţi sori de izbândă. Ziarul „Newsweek" din Washington se exprimă cu privire la aceasta în felul următor: „Problema aprovizionării Chinei nu depinde de transporturile aeriene, ci numai de recucirea Burmei. Cererea chinezilor din Ciungking, ca să fie întreprinsă cât mai curând posibil ofensiva în acest ţinut, este militaricește de neîndeplinit. Burma pe o întindere destul de mare fără şosele, puternic apărată de către japonezi, precum şi de o parte a populaţiei băştinaşe care este duşmană englezilor şi chinezilor, nu poate fi recucerită peste noapte... Ajutorarea Chinei, este o problemă atât de grea, încât este foarte probabil că are să coste mai mult decât valorează. Echipamentul, care era destinat pentru 100.000 de soldaţi chinezi, este mâncat acum de molii în India. Acesta va trebui să rămână acolo atâta timp cât va fi folosită calea aerului dintre India şi China drept „trecătoare" (bottleneck). Flota aeriană actuală nu poate transporta în China materiale în cantitate nici de cel mult 15.000 de tone, care inainte treceau pe şoseaua Burmei. Abia mai există posibilitatea pentru armatele chineze de a mai juca vreun oarecare rol în viitor. Geografia este deci împotriva Chinei." (25 Ianuarie 1943.)

De aici se poate vedea importanţa poziţiei japoneze şi a întemeierii noului stat al Burmei, în toată amploarea sa. Pentru englezi şi americani, precum şi pentru chinezi ar mai fi fost o singură speranţă pentru înlăturarea stabilizării marei puteri estasiatice a japonezilor: aceasta ar fi fost o ofensivă în cursul în cursul acestei ierni înainte de deslănţuirea musonului şi fără ca japonezii să fi avut poziţiile din Burma întărite. Anotimpul ploios a început. De acum înainte timpul lucrează pentru japonezi şi pentru burmani. G. W.

LA BĂTĂLIA PE CELE ŞAPTE MĂRI

BILANŢUL PIERDERILOR DE TONAJ ANGLO-AMERICANE

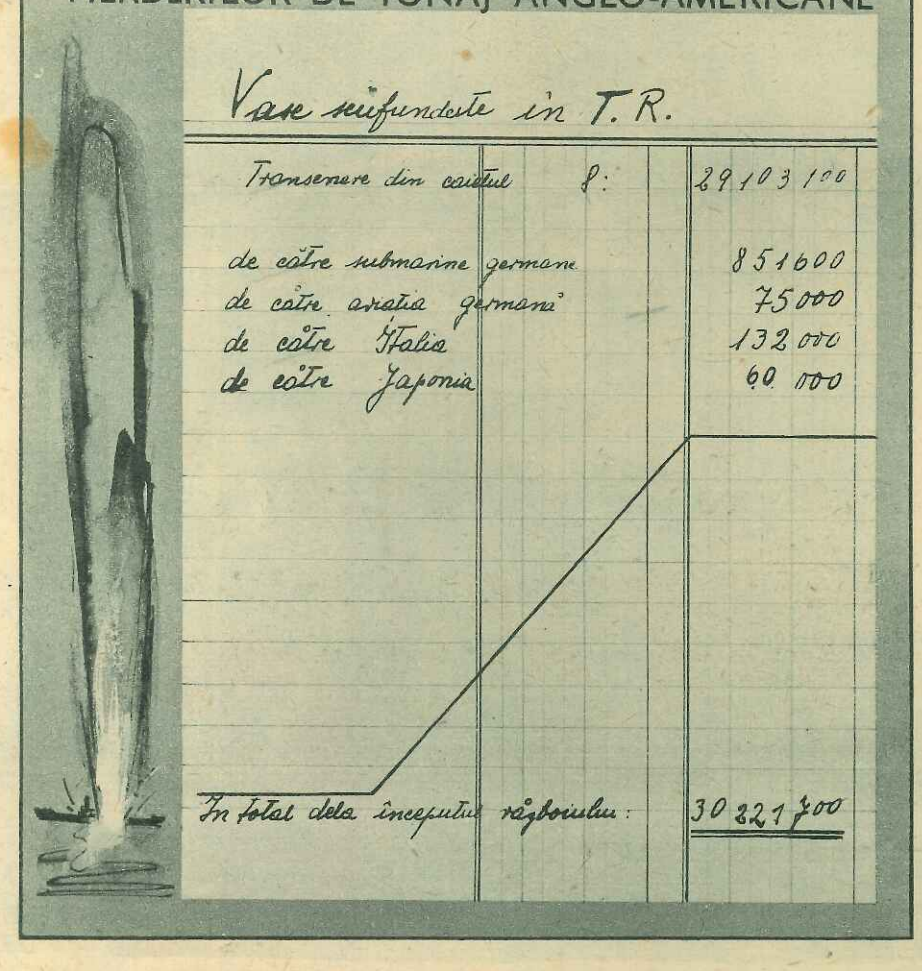

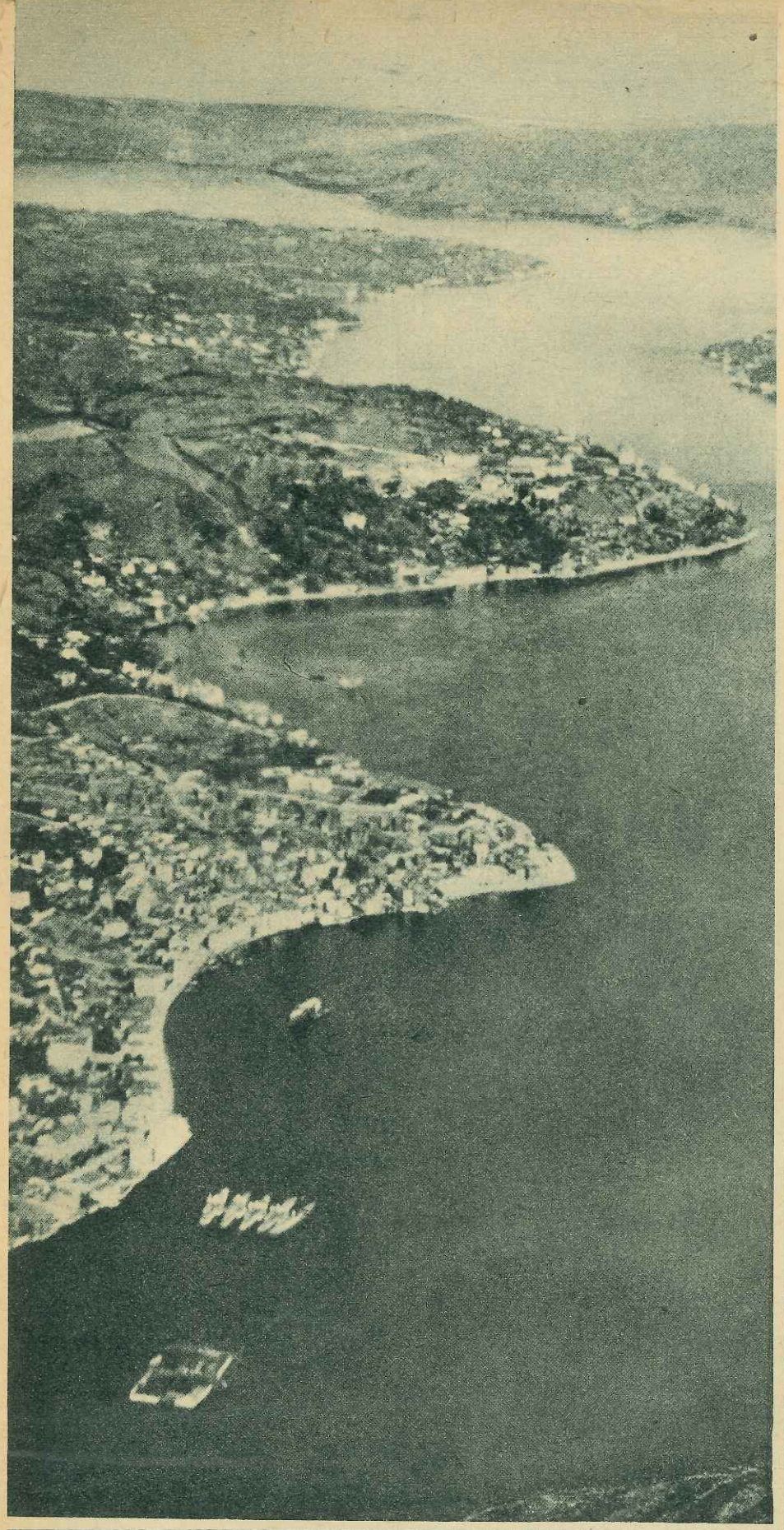

Dardanelele au fost totdeauna ţinta cea mai evidentă a ţarilor. Stalin şi-a făcut acest program drept cel mai important ţel al războiului

Despre ce nu vorbesc

Care sunt în realitate adevăratele ţeluri de război ale englezilor, americanilor şi sovieticilor? Mult răspândita Chartă a Atlanticului este socotită astăzi, chiar în Anglia şi America drept o simplă bucată de hârtie. Şi: ce vrea Stalin? Ţelurile ascunse ale războiului au putut fi de mult observate de oricine priveşte lucrurile, aşa după cum sunt

Shangai este scopul pentru care Statele Unite au intrat în acest război, căci acesta trecând sub dominaţia drapelului cu stele, bogăţiile teritoriilor chineze ar putea fi mai uşor răpite

Coasta olandeză de-a-lungul Canalului Mânecii, pusă în întregime sub influență engleză, este țelul ascuns al britanicilor în acest război. Însăși guvernul olandez emigrat în Londra a trebuit să facă între timp constatarea că este sortit la îndeplinirea acestui țel al Angliei

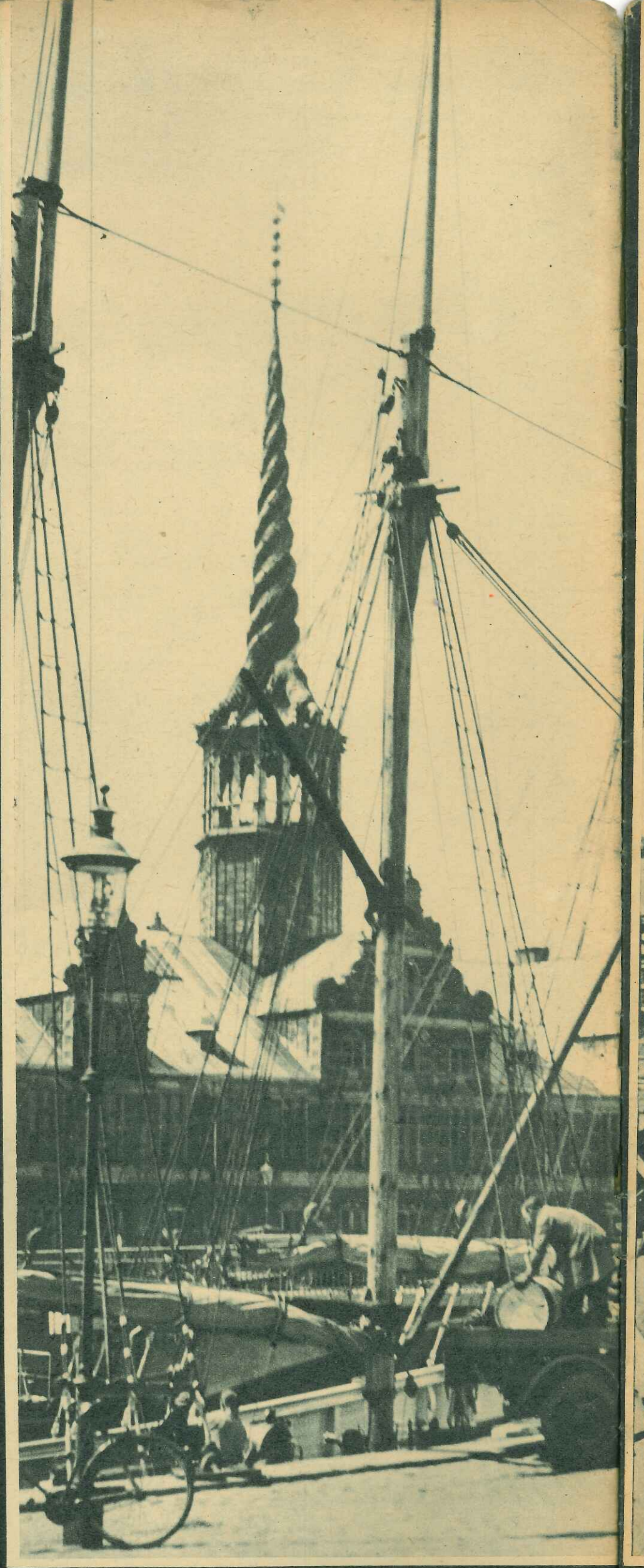

Danemarca supraveghează la Kattegatt intrarea în Marea Baltică. Aici se întretaie planurile engleze și sovietice a unei fixări durabile pe continent după exemplul bazei pe care Anglia o are la extremitatea vestică a continentului, în Gibraltar.

Belgia, la fel ca și Olanda este introdusă pe harta secretă engleză a viitorului ca protectorat britanic, căruia i se acordă rolul de a servi drept bază continentală pentru dominația engleză asupra Canalului

Suedia trebue să țină seamă de o încălcare a coastei sale sudice prin planurile sovietice, precum și prin planurile englezești ale unui nou Gibraltar. Pentru aceasta orașul Göteborg (dreapta) va trebui să joace rolul unei întăriturl pentru Skagerrak

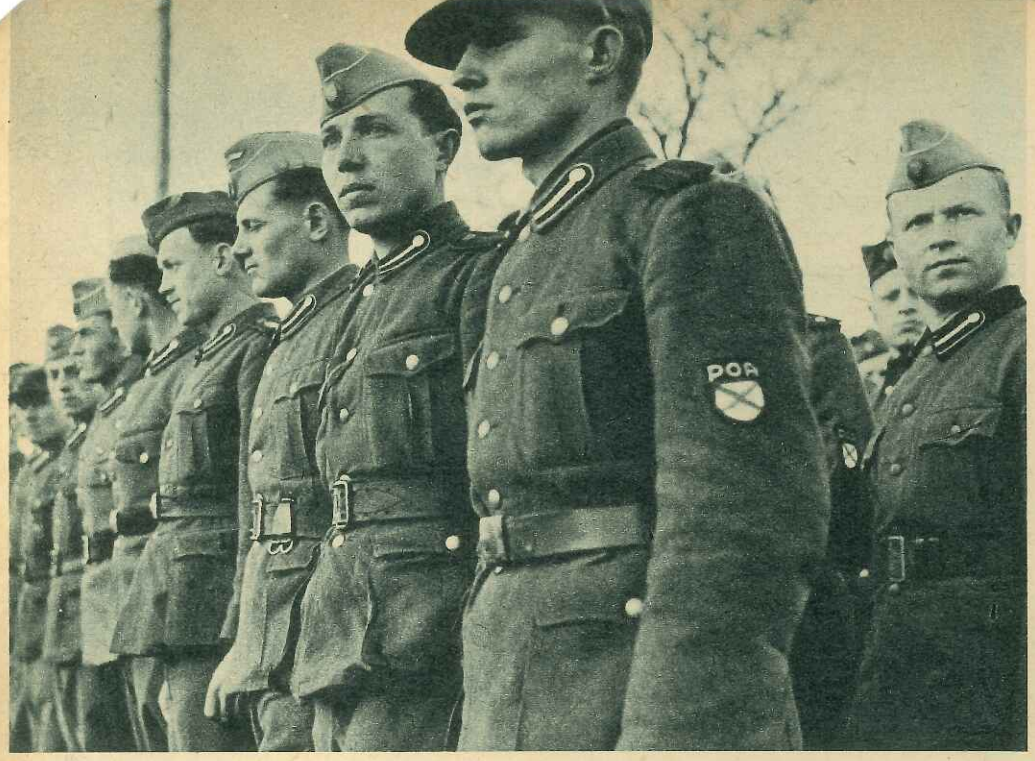

Intruniți în câteva asociații. *Voluntari ruși instruiți în Germania au îmbrăcat uniforma lor nouă. Pe braț ei poartă literele rusești. ROA (Ruskaja Oswoboditelmaja Armija, adică Armata de eliberare rusă) peste crucea albastră a Sfântului Andrei, pe un fond alb. Ofițerii lor poartă semne speciale care arată gradul lor*

Voluntari din Rusia

Pentru combaterea reușită a partizanilor, acest ofițer rus poartă o insignă germană de asalt

Acest rus poartă, ca mulți alții, noua medalie pentru acte de curaj, înființată recent pentru unitățile speciale de luptă pe frontul din Răsărit

Confirmat în luptă

Insigna de rănit pe piept este acordată voluntarilor ruși în condiții identice ca și soldaților germani

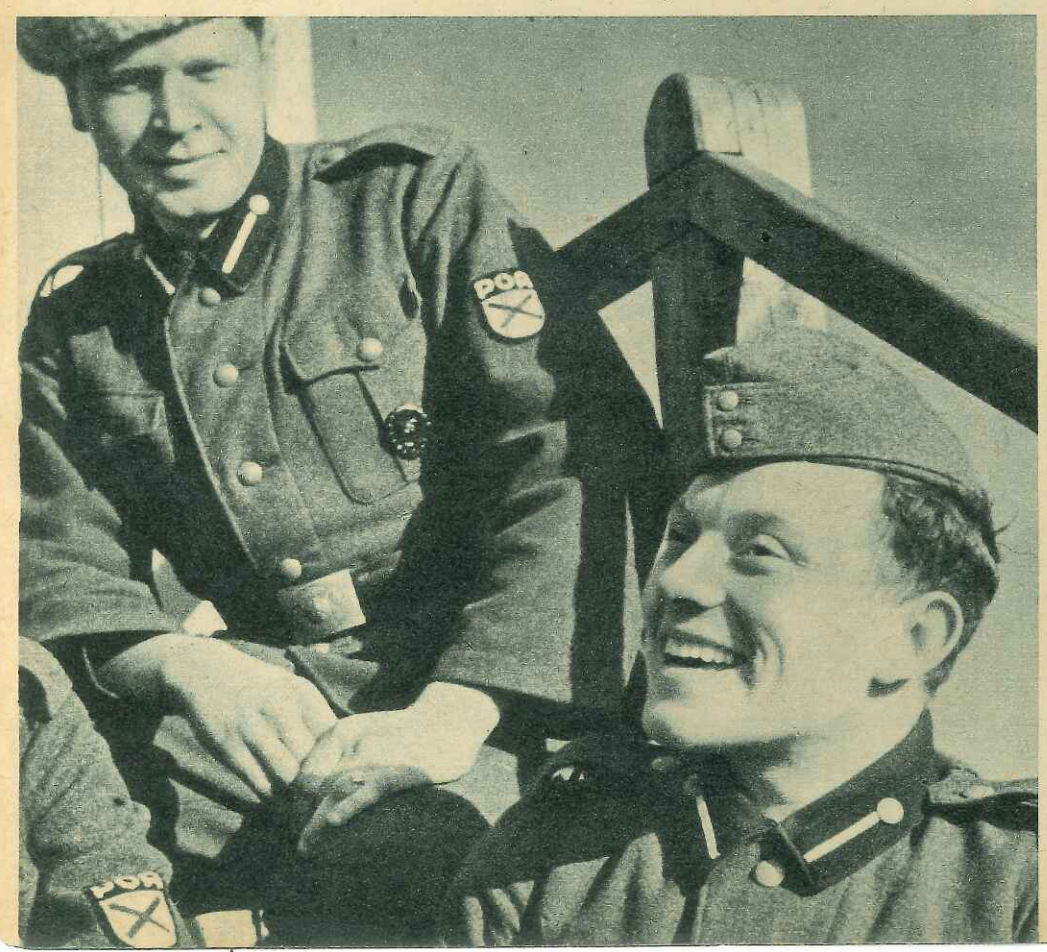

In drum spre Europa. *Prizonieri americani în repaus pe o „șosea de înaintare"*

Prizonieri de război din Statele Unite

Este foarte curios: cetățeni sovietici, crescuți în „Paradisul" muncitorilor, formează unități spre a elibera țara lor din acest Paradis. In timp ce Europa este silită a duce lupta aceasta pentru existența sa proprie, aceste unități luptă de bună voie. Ele cunosc motivele pentru care trebuie să umble pe această cale grea. In schimb soldații lui Roosevelt vin de departe. Ei știu însă, firește, mult mai bine, pentru ce luptă. Destul li s'a vârât în cap — pentru siguranța Statelor Unite! Mai trebue să spunem ceva?

Realitatea Europeană

O grupă de prizonieri americani, care au avut chiar acum prilejul să cunoască Europa care se apără. Declarațiile lor confirmă mereu faptul că această Europă nu este așa cum și-au închipuit-o ei. Ea nu-i de loc; înfometată, nu-i slăbită în mod catastrofal, nu-i de loc dispusă a se lăsa încătușată pentru „siguranța" Statelor Unite. Ea vrea și va face cu siguranță propria ei istorie

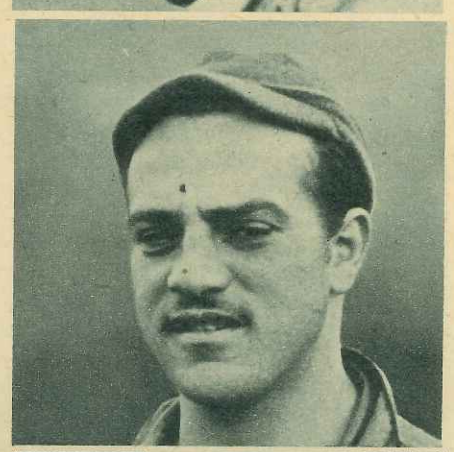

Realitatea Americană

Trebuie să recunoaștem, firește, că ideile europeanului despre America de Nord nu corespund cu realitatea. Au fost așteptați acei soldați pe care îi arată revistele și filmele americane: acei băieți minunați, voinici și inepuizabili, care pot place femeilor — să recunoaștem — și bărbaților. Deziluzii în Europa mare când locul acestor exemplare ideale, se găsesc între prizonieri atâtea tipuri de gansteri și din cauza aceasta europenii trebuie să-și revizuiască părerile de până acum despre țara lui Dumnezeu. In legătură cu aceasta, revista „Signal" ne dă alte amănunte

la pagina 38.

GERMENUL NOULUI RĂZBOI MONDIAL

De Giselher Wirsing

Dacă bolşevicii ar putea abate nenorocire asupra Britaniei, dacă ar putea distruge prosperitatea ei, dacă ar putea să o transforme într'o anarhie şi ar putea distruge imperiul britanic ca putere mondială, atunci ei sunt convinşi că ar sosi ziua unui măcel care ar fi urmat de o tiranie mondială în frunte cu bolşevicii care ar profita de ea în toate felurile posibile... Anglia nu e Rusia. O zecime din doza de bolşevism care a ruinat şi a transformat Rusia ar distruge cu totul Anglia."

Oratorul care a rostit aceste cuvinte în Alexandra Palace, la Londra, a fost viu aclamat când a coborât treptele tribunei. Rostul cuvintelor sale era de a avertiza poporul englez că din cauza evoluţiei ameninţătoare a politicii Uniunii Sovietice, un al doilea război mondial era aproape inevitabil. Oratorul rostise aceste cuvinte cu faţa îndârjită şi gesturile energice ale unui profet care e absolut convins de chemarea sa. Era la data de 19 Iunie 1926. Numele oratorului: Winston Churchill.

Acum ne găsim în toiul celui de al doilea război mondial. Omenirea oftează din greu sub povara războiului. Osemintele milioanelor de oameni putrezesc în pământ. Povara devine tot mai grea pentru toate popoarele de pe pământ cari participă în mod activ sau pasiv la război. Dar se păstrează speranţa că cultura europeană va fi ferită şi va ieşi neatinsă din acest potop. Dar de câteva luni încoace, pe deasupra prăpăstiilor ameninţătoare ale celui de al doilea război mondial s'a înălţat o cortină de nori de furtună, scufundând într'o lumină palidă cele din urmă insule cari mai erau luminate de vreo rază de soare. Este umbra celui de al treilea război mondial.

Da, aşa este. Nu vorbim din fantezie. Nu ne putem permite să ne adresăm forului european lăsându-ne gândirea să rătăcească aiurea. Vorbim despre perspectivele cari rezultă vrând-nevrând din însăşi evoluţia războiului, pentru oricine este în stare să le privească. Aceste perspective ne arată că viitorul vieţii noastre, al existenţei noastre şi al culturii noastre pe acest continent european depind în primul rând de felul în care se va termina acest al doilea război mondial. Sfârşitul acestui război va trebui să fie urmat de o lungă epocă de încetare a acestei lupte sângeroase ce s'a început în anul 1914. Dacă nu se va întâmpla aşa, s'a aruncat încă de pe acum sămânţa nefastă a unui al treilea război mondial, în care continentul european ar trebui să se afle iarăşi în centrul evenimentelor. Dar atunci de sigur s'ar împlini prevederile pesimiste de care au fost animaţi mulţi gânditori mari la sfârşitul primului război mondial. Se poate că alte continente mai fericite, trăind mai la o parte de centrul ciocnirii marilor puteri mondiale, vor putea rezista unui al treilea război mondial. Noi Europenii n'am mai rămâne în urmă decât ca un fel de troglodiţi, sărăciţi, înjosiţi şi degeneraţi. Cine s'ar mai putea îndoi de acest adevăr, având în vedere cele două războaie mondiale pe care trebue să le înfrunte generaţiunile cari trăiesc acum? Nimeni nu poate fi atât de orbit.

Accentuăm de câteva luni în coloanele acestei reviste că războiul subteran care s'a încins în toiul războiului între imperiul britanic şi Statele Unite, pe de altă parte între aceste puteri şi Uniunea Sovietică, este tot atât de important ca şi războiul pe faţă al acestor trei puteri împotriva Germaniei, Italiei, Japoniei şi a aliaţilor săi. Firesţe că un contimporan va înţelege cu greu fără prejudecăţi într'o epocă de transformări generale, istoria la care ia parte, legile interne ale dinamicii acestei istorii. Impulsul de perseverenţă al naturii umane face ca omul să considere forţele cari animă epoca proprie drept condiţiuni statice. Noi oamenii din secolul al XX-lea suntem ademeniţi cu atât mai mult să credem aceasta, cu cât avem în urma noastră suprafaţa strălucitoare a apelor liniştite ale veacului al XIX-lea — ale acelei epoci în care cu toate că s'au întâmplat lucruri importante a avut loc o evoluţie continuă, cu lungi perioade de pace, în comparaţie cu toate secolele celelalte ale istoriei moderne (mai ales Europei). Unităţile de măsură cu care se mărsoară epoca noastră sunt cu totul altele şi de aceea numai cu greu putem arunca înapoi priviri ascunse de regret. Adevăratele decisive cari sunt necesare pentru păstrarea existenţei noastre europene şi mai ales a substanţei noastre culturale nu pot fi determinate de toate naţiunile europene decât dacă ele înţeleg şi apreciază cu totul realist acest dinamism gigantic al epocii noastre. Noi nu-l lăudăm. Nu e decât o forţă elementară care a deslănţuit trecerea dela epoca veche la cea nouă. Dar nu se poate nega această epocă, după cum o dovedesc evenimentele din aceşti trei ani din urmă. De aceea, războaiele subterane cari se duc încă de pe acum între Anglia, Statele Unite şi Uniunea Sovietică sunt foarte importante. Dacă înţelegem rostul lor, recunoaştem şi conturele viitorului şi ne putem orienta în consecinţă şi actele noastre proprii.

Cel de al treilea război mondial, purtat în mare parte pe teren european, este inevitabil, dacă coaliţia anglo-americano-sovietică ar obţine o preponderanţă în cel de al doilea război mondial. Iată sensul mai adânc al actualului „război în război", ascuns deocamdată sub o slabă pojghiţă de camuflaj. Iată adevărul crud, întru cât sufletul omenesc poate înţelege evoluţia viitorului. Este adevărul crud care se desvălue privirilor noastre cercetătoare, dincolo de toate suferinţele clipei. Merită să recitim frazele vicepreşedintelui Statelor Unite, Wallace, prin care acesta a pus pe faţă chestiunea dacă în aceşti ani se va arunca sămânţa pentru cel de al treilea război mondial (vezi textul de alături).

Dar Wallace a pronunţat aceste fraze pentru a avertiza pe cei din tabăra sa în faţa primejdiilor. Dar tendinţa nu prezintă importanţă. O importanţă îi revine doar orientării dinamice intrinseci ce caracterizează iniţiativa acţiunilor marilor puteri mondiale. Dacă facem un examen critic al frazelor pronunţate de Wallace, vom constata că într'adevăr nu există nicio şansă că Uniunea Sovietică comunistă se va lepăda vreodată de politica Internaţionalei a III-a, de politica Cominternului. De această politică se leagă atât patetismul comunismului lui Stalin, cât şi acela al lui Lenin şi Trotchi. Deasemenea nici Anglia nu poate lăsa Europa la discreţia unui bolşevism biruitor, cum o cere Wallace, dacă Europa nu vrea să se distrugă singură, cum a declarat-o însuşi Churchill la Alexandra Palace. Dar nici Statele Unite nu vor fi dispuse să se abată de bună voie dela calea unui imperialism mondial la care au fost mânate prin dominaţia marilor finanţe din propria ţară. Aceste tendinţe imanente ale marilor puteri în tabăra adversă Europei nu sunt atenuate nici de intenţia unora de a manifesta bunăvoinţă. Grotescul fenomen periferic al felului brutal şi nepăsător de a proceda al lui Stalin şi al oamenilor săi faţă de revendicările guvernelor de emigranţi polonezi şi iugoslavi din Londra dovedeşte şi celor grei de auz că o victorie a Sovietelor ar însemna sovietizarea întregii Europe. Chiar acest fapt în sine ar constitui germenul inevitabil pentru un nou război mondial cu Europa ca teatru de operaţiuni. În harta de alături se indică în linii generale poziţiile iniţiale ale acestei noi conflagraţiuni.

Deci aceasta ar fi în acelaşi timp consecinţa politicii de desbinare pe care o urmăreşte Anglia în Europa. Aceasta ar fi consecinţa unei continuări a sentimentelor de şovinism neînfrânat cari au pricinuit atâtea războaie civile pe continentul european. Având în vedere forţele cari ar transforma continentul într'un infern, dacă ar fi biruitoare, deslănţuind un nou război între ele, credem că nu exagerăm când facem apel la popoarele Europei de a privi în mod conştient la cele ce se petrec. Noi nu facem polemică, căci problemele actuale sunt prea mari şi prea serioase. Dar vedem prea bine că se încearcă pe ici şi colo în Europa o retragere într'o scoică de melc, cu speranţa zadarnică de a scăpa de furtunile ce se abat asupra continentului nostru.

Dacă armatele germane, împreună cu sforţările popoarelor europene, vor reuşi să respingă bolşevismul în Răsărit, consolidând frontierele continentului în toate părţile, se va alunga în acelaşi timp şi primejdia ca Europa să devină pentru a treia oară teatrul de operaţiuni al unui război mondial. Atunci acest continent european se va afirma unit prin naţiunile sale suverane, ca un factor de putere între sovietism şi americanism, ca şi între Soviete şi Anglia. În orice caz, aceste puteri nu se vor mai putea ciocni pe pământul european, cum o prevede în caz contrar Wallace. Faptul acesta este limpede. Dacă ne reuşeşte aceasta, atunci americanismul, chiar dacă ar moşteni imperiul britanic, n'ar mai avea vreo bază de a inunda acest continent şi de a face din el polul extrem al expansiunii sale transoceanice. Dacă reuşim să realizăm aceasta, atunci la sfârşitul celui de al doilea război mondial va fi pace.

Iată aspectul problemei care se pune acum popoarelor europene. De rezolvarea ei depinde demnitatea şi măreţia viitorului nostru.

Henry Wallace, vicepreşedintele Statelor Unite, a spus următoarele despre cel de al treilea război mondial:

„In anul 1943 sau 1944 ne va fi dat să hotărîm dacă urmează a se arunca sămânţa pentru cel de al treilea război mondial. Acest război va fi probabil, dacă vom face încercarea de a face un joc cu două feţe faţă de Uniunea Sovietică. Acest război va veni probabil dacă nu vom reuşi la sfârşitul actualului război să dovedim că putem crea posibilităţi depline de muncă şi dacă interesele fasciste, larg sprijinite mai ales de oamenii cari sunt ostili Sovietelor, vor pune stăpânire pe guvernele noastre. Dacă democraţiile occidentale şi Uniunea Sovietică nu vor putea ajunge la o înţelegere satisfăcătoare înainte de sfârşitul războiului, atunci mă tem că cel de al treilea război mondial este inevitabel. Dacă nu se creează o atmosferă de încredere şi ntelegere între Soviete şi Statele Unite, atunci există posibilitatea foarte gravă că mai curând sau mai târziu, Rusia şi Germania îşi vor da mâna."

„Firesţe că motivele unui al treilea război mondial pot fi cauzate şi prin actele altor puteri. De exemplu, un astfel de război ar fi inevitabil dacă Rusia s'ar întoarce la ideile lui Trotchi de a stârni o revoluţie mondială, sau dacă interesele britanice ar simpatiza arăşi cu o activitate antirusească în Germania sau în alte ţări. O altă posibilitate pentru un al treilea război mondial ar putea fi provocată prin vina noastră de a fi dispuşi să repetăm erorile pe cari le-am comis după primul război mondial. Dacă o naţiune de creditori îşi măreşte tariful şi face apel la alte natiuni să plătească, refuzând în acelaşi timp o plată în mărfuri, atunci aceasta va produce o stare de iritaţie care mai curând sau mai târziu va da naştere unui război mondial şi se va termina cu vărsare de sânge."

(Discursul rostit în Delaware la 8 Martie 1943)

Tinerii merg pe urmele părinţilor lor. *Statul independent croat este aliatul puterilor Axei. Tineretul acestui stat capabil de a purta armele este chemat spre a lupta pentru viitorul Europei. Tânărul soldat croat, incadrat în divizii proprii, de recunoscut doar prin emblema patriei sale pe care o poartă atât pe casca germană cât şi pe uniformă, depune jurământul lui Adolf Hitler. Părinţii lor de asemenea au luptat într'o prietenie foarte strânsă alături de Germania şi Austria*

CROAŢIA

ŢARA, CARE A FORMAT PE ŢĂRANII GRĂNICERI

Este greu să vorbeşti despre Croaţi, căci se ştiu prea puţine date sigure despre acest popor. Dar este îmbucurător să vorbeşti despre aceste date nesigure, căci din ele rezultă concluzia că Croaţii sunt un popor admirabil! Ei trebue să fie un popor admirabil. Nu trebue să mănânci o prăjitură întreagă ca să-ţi dai seama că e bună sau rea. Dacă mănânci o prăjitură întreagă, vei putea constata eventual cari sunt părtile sale componente. Acest lucru este important pentru brutari şi pentru gurmanzi, pentru toţi cei cari întreabă de cauza lucrurilor. Dar cei mai mulţi consumatori se vor declara satisfăcuţi cu gustul prăjiturii.

Dacă vrem să aplicăm această comparaţie din domeniul cofetăriei în domeniul vieţii, va rezulta o concluzie plină de învăţăminte: amatorii de prăjituri ştiu că prăjitura croată este bună, dar dintre cofetari sunt puţini cei cari ştiu cari sunt componentele aluatului. Aceasta este însă un lucru penibil pentru cofetarii politicii, căci dacă nu ştii din ce îşi fac ceilalţi prăjitura, este greu să te afirmi în faţa concurenţei. Omul bine informat are succese mai mari atât în cofetărie cât şi în politică.

Ori cât de puţin ar şti lumea despre Croaţi, un lucru ştie orice om care a mai auzit de ei: toată lumea ştie că Croaţii sunt viteji. Este imposibil să-ţi închipui un Croat laş. În afară de aceasta se ştie că ei cresc cei mai buni curcani, că au inventat cravata, că sunt în stare să bea ţuică pe inima goală fără să se îmbete, şi că se străduesc cu toţii să aibă o bună caligrafie. Aceste cunoştinţe sumare dar amabile se pot culege din cărţile de istorie, din jurnalele de modă, din revistele umoristice şi din rubricile economice ale ziarelor. Din comunicatele de pe teatrele de operaţiuni s'a mai aflat încă un lucru: Când situaţia trupelor germane şi aliate dela Stalingrad devenise desnădăjduită, comandantul german făcu regimentului croat propunerea de a alege din rândurile sale ofiţerii şi oamenii necesari pentru reconstituirea regimentului. Aceşti oameni urmau să fie transportaţi în ţară cu unul dintre ultimele avioane. Răspunsul Croaţilor a fost un refuz mândru. Doar un singur ostaş al regimentului croat a fost ales prin tragere la sorţi să ducă în patrie ultimul salut al fiilor săi.

De atunci lumea ştie un lucru: Croaţii sunt vileji şi au şi sentimentul onoarei foarte cultivat. Cel care vede lumea altfel decât un cofetar, cel care se interesează de oamenii cari locuiesc în această lume precum şi de activitatea atât de ciudată a acestor oameni — acela trebue să fie într'adevăr ruşinat de împrejurarea că ştie atât de puţin despre Croaţi. Este foarte ciudat faptul că în Europa centrală trăieşte un popor de aproape şase milioane de oameni care este foarte puţin cunoscut. În vremea noastră nu s'a auzit despre existenţa naţională a acestui popor decât în două rânduri, şi de fiecare dată aceste ştiri proveneau dela catafalcurile unor state muribunde. La 28 Decembrie 1916, când împăratul Carol al Austro-Ungariei depuse jurământul de încoronare, el jură pe Austria, Ungaria şi Croaţia, cum spune istoricul croat Horvath. Şi armoriile ultimului Habsburg cuprind emblemele celor trei unităţi statale, ale Austriei, Ungariei şi Croaţiei. Dar până atunci copiii învăţaseră la şcoală că imperiul Habsburgilor s'ar compune numai din Austria şi Ungaria. Iar acum se ivise deodată şi Croaţia. Şi ceeace era interesant era că se pretindea că Croaţia ar fi existat totdeauna. Ei bine, mai înainte ca popoarele să fi putut să înţeleagă acest paradox, dinastia habsburgică sucombă. De atunci nu mai exista Croaţia, ci numai Iugoslavia. Abia în ziua de 26 August 1939, când lumea privea cu încordare spre Varsovia şi Berlin, se auzea în surdină că ar exista iarăşi un stat croat. Acest stat se numea „Banatul Croaţiei" şi făcea parte din teritoriul pretins indivizibil al Iugoslaviei. Configuraţia statală în care apare statul Croaţia din neant, pe neaşteptate, nu mai trăieşte decât încă doi ani. În anul 1941, creaţia Versaillesului cu numele literar de „Iugoslavia" se sfărâmă în bucăţi, iar într'o parte a fostului teritoriu iugoslav se proclamă „statul independent croat".

Istoria Croaţiei justifică acest nume. Statul acesta există, în mod intermitent, de douăsprezece secole. Imprejurările politice au obligat adeseori pe Croaţi să trăiască în simbioză cu alte state. Acum patru sute de ani, când

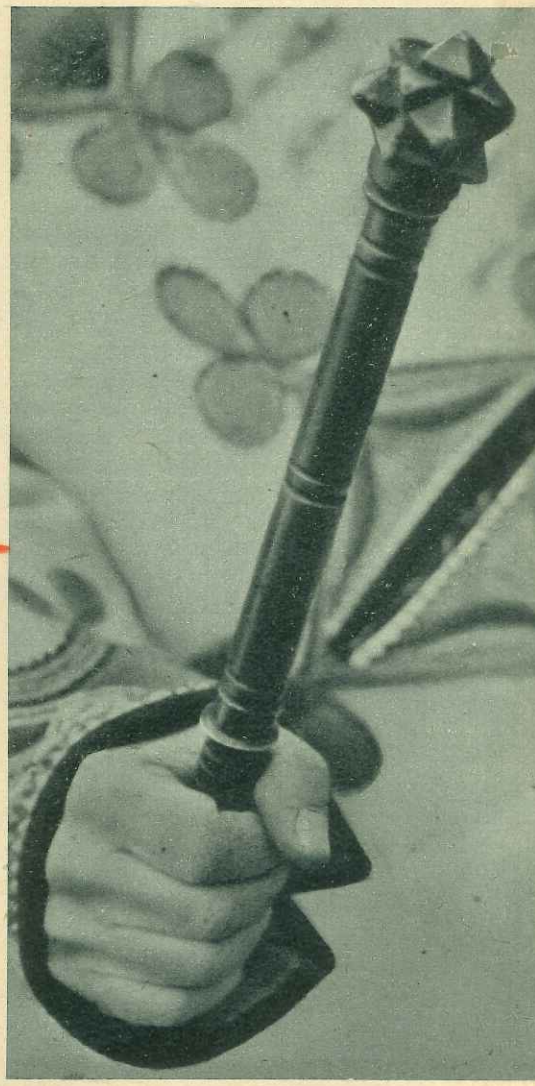

Arme vechi şi inimi tinere. *Poporul croat are o tradiţie militară milenară. Vechile arme ale croaţilor ca acest buzdugan, armă de luptă corp la corp, cu ajutorul căreia se respingeau chiar loviturile de sabie ale inamicului, nu sunt pentru croaţi bucăţi de muzeu, ci o amintire vie*

Statuia Banului. *În centrul Zagrebului încadrat de imobile moderne se ridică monumentul generalului Jellacic, eroul național croat din 1848. In timpul revoluției el a condus pe com-patrioții săi croați în lupta pentru ideia unui imperiu german iar în timp de pace și-a câștigat un nume ca poet*

Frați de arme de ieri și de azi. *Generalul Stancer, inspector al armatei croate trece în revistă o divizie croată ce va fi încadrată în armata germană. Ca ofițer activ al fostei armate austro-ungare și frate de arme al germanilor generalul Stancer și-a pierdut în războiul mondial brațul drept*

și-au ales ca rege pe un membru al dinastiei Habsburgilor, ei îi predară un memoriu în care se spunea printre altele următoarele: „Majestatea Voastră să ia la cunoștință că nicăieri nu s'a înregistrat vreodată vreo cucerire cu forța a Croației, căci după moartea ultimului rege al nostru, a fericitului Zvonimir, ne-am legat de bună voie cu coroana ungară și mai târziu cu Majestatea Voastră."

Acesta este adevărul. Pe fericitul lor Zvonimir Croații îl omorîseră în bătaie. Aceasta a avut loc în anul 1089. Pe atunci Papa dăduse ordin Regelui să ia parte la cruciadă împreună cu poporul său. Regele își pierde viața în timpul discuțiilor asupra participării la cruciadă. Croații nu vroiau participarea. Soția regelui era o Unguroaică, și prin urmare fratele ei, regele Ladislau al Ungariei, încurajat de binecuvântarea papală, se năpusti asupra Croaților pentru a-i supune sub ascultarea sa. Campania a durat douăzeci de ani și a rămas fără rezultat. Croații încheiară pacea abia cu urmașul lui Ladislau, cu Koloman, alegându-l și încoronându-l ca rege. Koloman la rândul său garantează prin „Pacta conventa" independența statului croat.

Acestea sunt lucruri vechi, dar Croații vorbesc despre ele ca și cum s'ar fi întâmplat mai ieri. În afară de emoționanta trăsătură de caracter care îi face să regrete atât de mult pe fericitul lor rege Zvonimir ca și cum acesta nu ar fi fost omorît chiar de Croați ci de o forță a naturii, de exemplu de trăsnet, este admirabilă îndârjirea cu care Croații își accentuează mereu independența. Ei nu uită nimic din ceeace este contrar drepturilor lor. Simbolul independenței lor este parlamentul care aduce marile decizii. În anul 1918, în perioada de tranziție dintre promisiunile lui Wilson cu cele 14 puncte și Versailles, parlamentul croat ia atitudine pentru promisiunile lui Wilson și cere îndeplinirea lor. Parlamentul se amână, dar el nu se disolvă. Inființarea statului iugoslav înseamnă apoi contrariul promisiunilor wilsoniene. Sârbii risipesc cu armele pe Croații cari vor să-și convoace parlamentul. Dar după douăzeci de ani, când e iarăși rândul Croaților, prima faptă a lor este de a convoca iarăși parlamentul. Cel care socotește că acest fapt este doar un simplu gest al d-lui Dr. Ante Pavelici, președintele statului croat, acela nu înțelege caracterul Croaților. Acest popor care are ideia de stat înnăscută, nu se mulțumește cu păpuși de paie și cu formalități aparente. În țara aceasta și de țara aceasta se va împiedeca oricine care nu vrea să plătească socotelile. Croații sunt încă ceeace au fost acum o mie de ani. Întocmai ca și pe atunci, când au rezistat lui Ladislau timp de douăzeci de ani când acesta încerca să se amestece în treburile lor, la fel ca și timp de patru sute de ani, când au constituit valul de apărare al Europei împotriva ciumei și împotriva Turcilor, tot așa și astăzi, Croații vor face să dea greș orice încercare de a lua contact cu ei altfel decât pe cale pașnică. Croații sunt un popor de onoare și nu cunosc decât subordonarea de bună voie.

Am spus în mod intenționat că Croații au ideia de stat înnăscută. Această afirmație va uimi pe toți cei cari nu cunosc politica țărilor dintre Alpi și Bosfor decât sub formă de „stări tulburi balcanice". Cel care urmărește mai de aproape stările, va observa că politica Croaților a fost logică dela prima apariție a lor în Europa până în ziua de astăzi. Croatul este pasionat și mândru, dar și înțelept. Într'adevăr, faptul că Croații n'au cerut niciodată imposibilul denotă că ei sunt înțelepți. Ei voiau totdeauna să aibă un stat independent, dar n'au cerut niciodată ca statul să fie condus neapărat de un Croat. În privința cinstei, vitejiei, răbdării și puterii, ei nu s'au lăsat întrecuți niciodată de vreun alt popor, și cu toate acestea n'au pretins niciodată să stăpânească teritorii prea mari față de numărul lor. Croații nu sunt șoviniști. Ei s'au lăsat conduși de alte popoare mai puternice ori de câte ori au putut recunoaște cu inima și cu capul dreptul la conducere al altora.

Croații, venind din Caucaz, au năvălit acum vreo doăsprezece veacuri în ținuturile romane pe care le populează astăzi. Nu se știe încă precis dacă sunt de origină slavă sau gotică. Croații se simt înrudiți cu Bulgarii. Croații au stăpânit timp de două veacuri noul spațiu vital când au năvălit în urma lor Maghiarii, iar mai târziu

Mareșalul Borojëvić de Bojna, *generalisimul războiului mondial, și fiu al graniței croate militare, a avansat în timpul monarhiei habsburgice până la rangul de mareșal și a apărat Austro-Ungaria în multe bătălii*

Turcii, dinspre Sud-Est. Croații au luptat la început împotriva Ungurilor și apoi alături de Unguri și Germani contra Turcilor. Ei își subordonară dorințele principiului de asigurare a Europei.

Cel care iubește noțiunea de Europa, acela nu poate aprecia la mai mică valoare lupta Croaților împotriva Turcilor decât lupta Grecilor împotriva Perșilor. Dar aceasta nu este deajuns pentru a explica adevărata importanță a Croaților. Grecii din antichitate s'au pierdut în certuri locale înainte de a-și trăi până la sfârșit misiunea europeană. Ei se pierdură tocmai fiindcă erau lipsiți de înțelepciunea de a uita certurile mărunte în fața misiunii mai mari. Dar deoarece noțiunea de Europa trebuia să trăiască și după decăderea Grecilor, Croații au coborît ca o apă care se scurge din Caucaz spre Marea Mediterană. Era un alt popor decât Grecii. Era un popor fără ironia și fără strălucirea Grecilor, dar tocmai aceste lipsuri îi făcură să-și poată împlini misiunea.

Cel care cunoaşte cultura poporului croat şi cel care trece în revistă seria poeţilor lirici, povestitorilor, pictorilor şi sculptorilor croaţi, acela va recunoaşte că arta croată singură, talentul Croaţilor, ar fi fost suficient pentru a le cuceri prin opere de pace un loc de cinste în istoria spiritului european. Dar soarta a vrut să dea acestui popor o altă misiune, o misiune mai grea. A fost misiunea ţăranului şi soldatului în acelaşi timp. Odată cu moartea lui Zvonimir se stinge pentru multe veacuri capacitatea Croaţilor de a da mari personalităţi conducătoare. Dar nu se stinge talentul politic al poporului. Doar lipsa de diversitate a unor figuri atât de strălucite ca Pericle, Alcibiade şi Demostene îi face să nu se stârpească reciproc. Astfel Croaţii îşi pot îndeplini misiunea nepărtinitoare pentru care au fost aleşi de soartă.

Inconjuraţi de fum şi foc şi scăldaţi în lacrimi şi sânge, ei pornesc să-şi îndeplinească misiunea de a fi un val uman al Europei, dând naştere astfel unui tip de oameni care rămâne nepieritor câtă vreme va trăi Europa. Croaţii reprezintă tipul ţăranului dela hotare, al soldatului plugar, al plugarului ostaş, care tocmai de aceea va avea cea mai mare importanţă pentru Europa de astăzi şi de mâine.

Mult admiraţii Cazaci, călăreţii cântăreţi, sunt o imitaţie a Croaţilor, iar una dintre cele mai mari înfăptuiri ale omului, secarea lacului Zuider nu e decât un început faţă de ceeace au înfăptuit Croaţii, faţă de gigantica lor faptă dela Vidovaje.

Elementul tainic pe care noi îl numim sensul istoriei are rostul de a ne arăta aspectul lucrurilor şi evenimentelor trecute abia atunci într'o lumină strălucitoare când ele trebue să ne apară teribile sau fermecătoare. De aceea, tocmai acum apare din negura vremii istoria şi aspectul vechii graniţe militare. Ea a fost o operă a Maghiarilor, Croaţilor şi Germanilor. Inceputurile sale le întâlnim în secolul al XV-lea, când regii Ungariei încercau să creeze un val artificial împotriva Osmanlâilor, zidind cetăţi puternice şi întemeind colonii de milităeni. Garnizoanele cetăţilor erau compuse din Germani, iar coloniile de milităeni din Croaţi. Ele se numeau „miliţie naţională", iar un Croat, Ivan Lencovici, a fost primul colonel de grăniceri. Dar primul statut al graniţei a fost creat abia în secolul al XVII-lea. Acest statut a fost în vigoare, cu modificările necesare, până în anul 1873. Prin urmare, timp de trei sute de ani, grănicerii au trăit sub legile unei constituţii care, cu toate că a fost creată abia în secolul al XVIII-lea şi în primul sfert al secolului al XVIII-lea, n'a putut fi întrecută până acum de nicio altă formă de viaţă în privinţa eficacităţii, realismului şi modernităţii sale. Nici revoluţia franceză, nici sguduirile sociale din veacul al XIX-lea n'au putut clinti pe grăniceri, deoarece ei aveau în prealabil ceeace voiau să realizeze revolutiile. Legiuitorii cei mai importanţi ai graniţei au fost Wallenstein, prinţul Eugen de Savoia, generalii von Schlichting şi contele Lamberg, precum şi prinţul de Hildburghausen, adică în majoritate Germani din vechiul Reich.

Graniţa a fost înfiinţată în epoca absolutismului şi a iobăgiei. Incepând din ziua întâia, grănicerii au fost oameni liberi, nefiind supuşi decât împăratului (pe care il numeau Car) şi comandanţilor lor. Ei priveau de sus pe ţărani, căci ţăranii erau robi. Grănicerii jurau pe articolele de război şi erau în realitate soldaţi în tot timpul vieţii.

În anul 1765, graniţa militară avea o lungime de 1750 de metri şi o popu-

Grănicerii croaţi acum 150 de ani. *Prin lupte de-a-lungul veacurilor împotriva puterii otomane dela care învăţaseră tactica de luptă, croaţii au fost cei mai buni soldaţi în secolele al XVII-lea şi al XVIII-lea. Wallenstein, Trenk pandurul şi Frideric cel Mare le-au dat un renume mondial. Ei erau drept pildă cazacilor şi ulanilor*

Costum naţional şi uniformă de soldat laolaltă. *Din aceste fotografii din spaţiul vital croat se poate observa cât de mult au influenţat costumele ţărăneşti nu numai uniformele soldaţilor croaţi, sloveni sau sârbi, ci şi uniformele soldaţilor multor alte state. Costumul naţional a rămas un bun viu al poporului şi niciun ţăran nu-l găseşte ca nemodern*

Graniţele Europei. *Asemenea acestei fortăreţe dela Varasdin, astfel se înşiruesc la vechea graniţă militară împotriva Turciei o mulţime de alte cetăţi a căror temelii datează din timpurile goţilor. Aspectul exterior este foarte impunător. Insă în interiorul acestora în capele, săli de muzică, budoare, săli pentru bolnavi şi farmacii se simţea spiritul umanitar al Europei, spiritul cavalerilor, al trubadurilor şi al savanţilor*

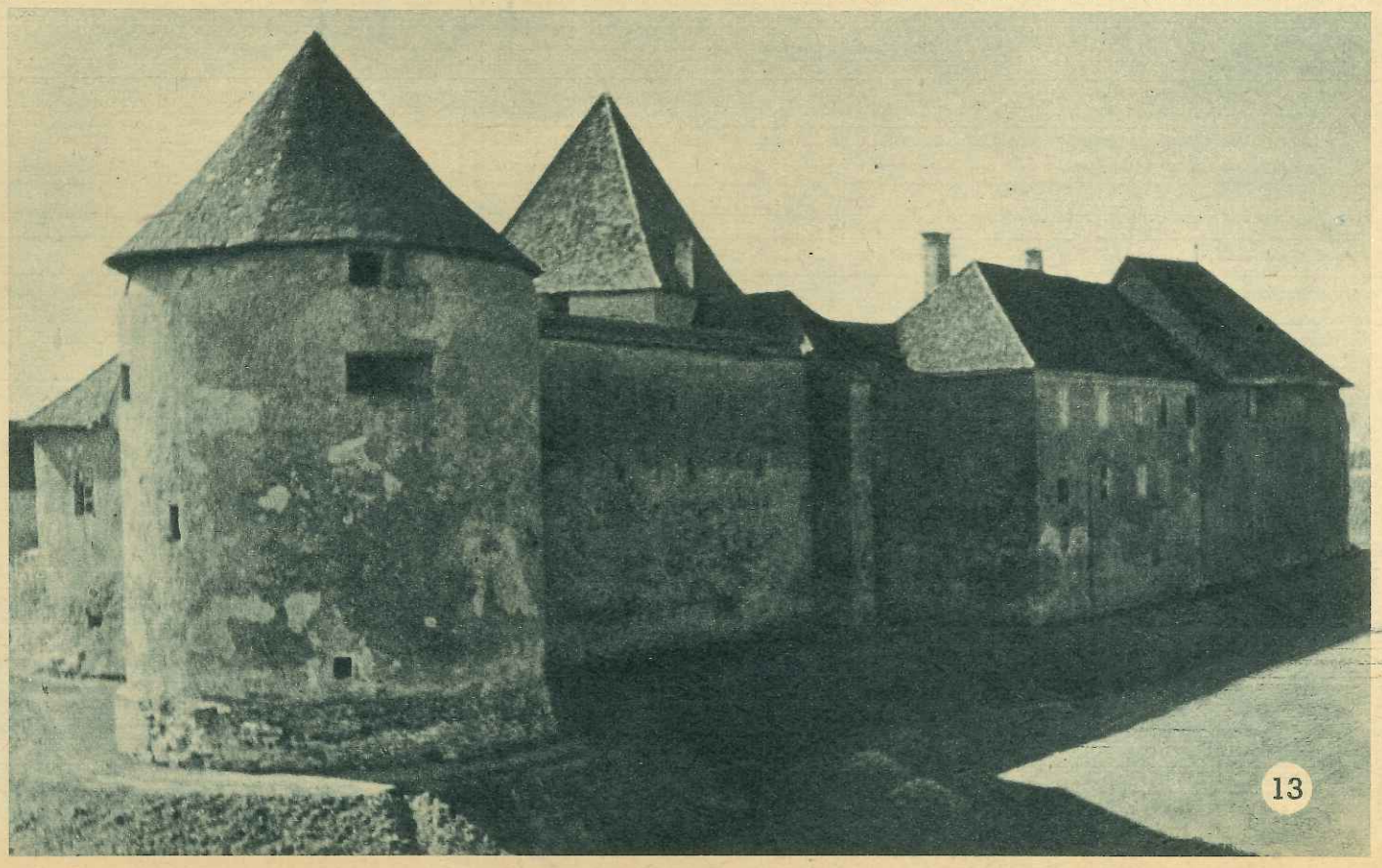

lație de 350.000 de locuitori. În anul 1848, lungimea era aceeași, dar adâncimea crecuse, populația devenind aproape de patru ori mai mare. Majoritatea populației erau Croați, restul Sârbi, Români și Germani.

În perioada încordării sale militare maxime, granița militară a trimis la luptă douăzeci de procente din populația ei, numai trupe de elită. Dacă înainte de anul 1914 Germania s'ar fi organizat după modelul graniței militare, ea ar fi avut la începutul războiului sub drapel un efectiv de un milion și jumătate mai mult decât a avut, în afară de efectivele monarhiei austro-ungare.

Din punct de vedere economic, granița militară a constituit cea mai mare încercare socialistă aplicată într'o regiune înainte de inventarea socialismului științific. În afară de cele câteva excepții din orașe, nu exista vreo avere particulară la granița militară, ci numai feude. Deoarece era firesc ca copiii grănicerilor să se facă tot grăniceri și să se căsătorească cu fete de grăniceri, exista un fel de drept de moștenire. Feuda nu era legată de persoană, ci de casă. Cel care înainta în rangul militar, primea o feudă mai mare. Prin urmare, grănicerul putea deveni mai bogat, niciodată mai sărac. Formarea unor averi particulare mari era imposibilă. Ceeace se agonisea prin sforțări comune aparținea tuturor, adică regimentului. Regimentul era proprietarul pădurilor și al pășunilor comune. Din păduri își avea fiecare lemnul de foc și de construcție, iar din veniturile silvice, se dădeau burse copiilor talentați.

Organizația militară era și exemplul economiei. După cum la armată există o mică unitate care acționează totdeauna împreună, tot așa și exploatarea țărănească era împărțită în comunități de exploatare Ele erau în același timp și comunități de locuințe. Capul comunității dintr'o casă era responsabil de locuința, îmbrăcămintea și hrana fiecăruia. Mărimea minimă a locuințelor era prescrisă, de asemenea și materialul de construcție.

Condiția unei activități folositoare era instrucția. De aceea exista în fiecare comună câte o școală. Toți copiii frecventau școala, inclusiv fetele. Limba de predare era croata, româna. sârba sau germana. Dar fiecare elev trebuia să învețe și limba germană, și anume în vorbire și scriere, după cum își învață și limba maternă.

Nu toți bărbații se făceau soldați. Dar cu toții, bărbații ca și femeile erau supuși comandamentului militar, fiind obligați cel puțin să presteze muncă obștească. Nimeni n'avea voie să lenevească, și cu toate acestea, granița militară a dat naștere unor bărbați voinici și femei frumoase. Frumusețea era în general una dintre caracteristicile graniței militare. Se poate că aceasta se explică prin bogăția estetică a epocii, sau prin sentimentul de frumusețe înnăscut al poporului. Pe marginile drumurilor se plantau duzi și salcâmi, iar satele erau curate și prietenoase. Drumurile din munți erau adevărate opere de artă, iar ogoarele nu-ți mai săturau ochii privindu-le.

Pământul necultivat era baza vieții grănicerești, iar țelul era înfrângerea naturii sălbatice. Stârpirea malariei prin secarea mlaștinilor și a marilor lacuri este un merit al grănicerilor. Ei au fixat și dunele de nisip, transformând pustietățile în grânare și podgorii. Pădurile și minele din regiunile de graniță au fost create de soldați. Dar cea mai mare operă a grănicerilor a fost secarea lacului Vidovaje. O suprafață de apă mlăștinoasă de 1200 kmp a fost transformată în teren de cultură. Este o faptă cu care nu se pot mândri nici Romanii din antichitate, nici vreo națiune de pe atunci, și nici Olandezii.

Dar toate acestea sunt întrecute prin cordonul de ciumă. Intreaga graniță era o stațiune de carantină. Odată cu înființarea graniței militare pieri ciuma, cea mai groaznică pacoste a omenirii. Cu toate că în serviciul lor, grănicerii aveau mereu de a face cu oameni bănuiți de ciumă, nu existau cazuri de ciumă la graniță. Se zice că ar fi existat încă de pe atunci vaccinări preventive, dar această afirmație nu este adevărată. Grănicerul a fost ferit de ciumă prin curățenia cu care a fost obișnuit din copilărie.

Grănicerii făceau toate acestea pe lângă luptele lor neîntrerupte contra Turcilor, lupte cari au durat până pe la jumătatea secolului al XIX-lea. Grănicerul era obișnuit să-și lase munca câmpului când auzea sunetul clopotului de alarmă. El își lăsa coasa sau sapa în mâinile fratelui său sau a soției, își lua armele si plecă la cazarmă. Croații nu s'au săturat niciodată de serviciul militar.

În marea monarhie habsburgică, Croații nu constituiau decât a 20-a parte din populația totală. Cu toate acestea, ei dădură 15 % dintre ofițerii superiori din monarhie. La izbucnirea războiului mondial, Austro - Ungaria avea 60 de generali și amirali croați. Majoritatea lor se trăgeau din sate de grăniceri. Mulți dintre ei proveneau din familii de țărani. Astfel familia Filipović a dat trei generali, familia Rukavina patru, familia Grivićić șase iar familia Knecević șapte generali. Toate aceste familii erau de origină țărănească Feldmareșalul Borojëvić, care a comandat trupele de pe frontul Isonzo din războiul mondial, era tot un grănicer croat Dar și renumitul sculptor croat Mečtrović este un fiu de grănicer, și ca și el, mulți poeți, scriitori și politicieni se trag din soldați croați.

S'a spus în chip ironic că granița ar fi un institut negru-galben de germanizare, dar Petőfi, marele poet maghiar care a fost răpus la Sighișoara de sulița unui Cazac, a fost un grănicer animat de cultura germană. Niciodată n'au existat Croați și Români mai mândri decât grănicerii.

În anul 1871, când s'a început să se desființeze granița militară — cauzele au fost pofta de câștig care căuta să pună stăpânire pe bogatele păduri ale regimentelor grănicerești, slăbirea imperiului otoman și spiritul liberalist — grănicerii se opuseră la început cu armele. Mulți dintre ei își continuară apoi de bună voie traiul în vechile forme ale gospodăriilor comune. Astăzi n'a mai rămas decât amintirea. Dar nici unul dintre urmașii acestor soldați îndărătnici, ai acestor pioneri ai unui mare viitor european, nu și-a uitat părinții. Urmașii grănicerilor spun:

„Mi smo junaci — mi smo bili graničari!"

„Noi suntem fii de eroi — noi am fost grăniceri!"

Acum câteva săptămâni am admirat la Zagreb, într'un cerc de amatori, niște arme vechi. O sabie croată din veacul al XVII-lea trecea din mână în mână. Era o piesă frumoasă, cu mânerul împodobit cu os. Tânărul căruia îi trecui sabia, tremura ca un violinist care pune mâna pentru întâia oară pe o vioară Stradivari veritabilă.

— Nu trebue să vă miraţi — îmi spuse mai târziu un bătrân cunoscător — căci el e de fel din Lika.

Acesta este unul dintre ținuturile neaoșe ale graniței. Imi aminti cuvintele scrise de un ofițer german care văzuse pe legionarii croați în Răsărit, în anul 1942: „Acești oameni își iubesc noile pistoale automate întocmai cum alții iubesc vreo ființă umană."

Reporter de război W. Kiaulehn — PK.

Părintele familiei. *Șeful ales al unei așezări țărănești comune (în apropiere de Ossiag în Croația). Aceasta este compusă din 28 de persoane*

Traiul la graniță

In Croația s'au păstrat și după ștergerea vechii granițe militare, odinioară îndreptată împotriva turcilor, „comunitățile", așezări comune țărănești, cari înainte fuseseră organizate militaricește. Economia în comun este o veche formă de viață croată, care se păstrează încă și astăzi. Nu există nici un avut particular, ci numai o proprietate comună. Statul supraveghează și apără aceste așezări comune

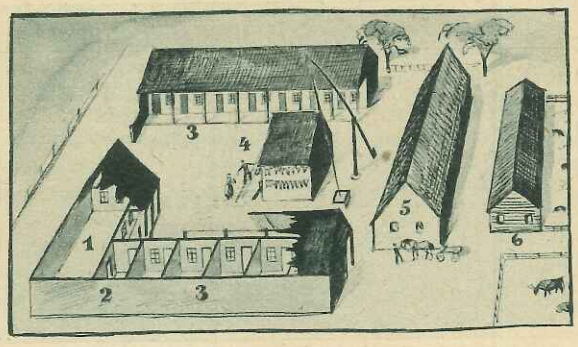

Casa comunității

1.: Camera comunității în care toți mănâncă, trăiesc și lucrează.

2.: Numai o singură bucătărie pentru toți.

3.: Fiecare pereche căsătorită are o cameră aparte.

4.: Magazia de provizii.

5.: Grajdul pentru cai, vaci și oi

6.: Cocina de porci.

Nici odată nu sunt mâinile fără treabă. Chiar și aceste frumoase tinere fete sunt obișnuite încă din copilărie cu lucrul pentru comunitate

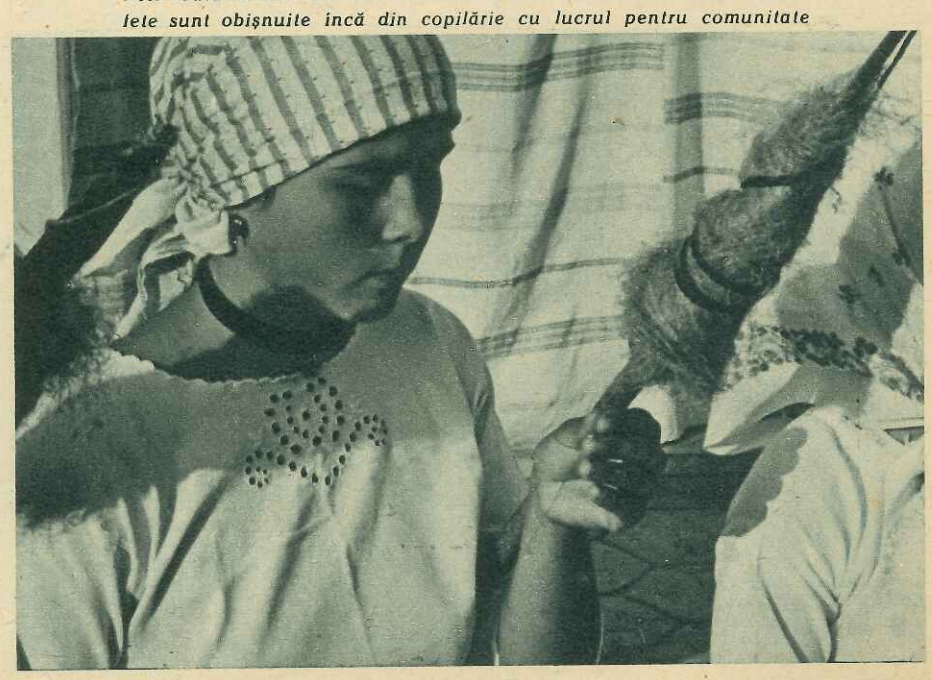

Privire în curtea comunității. *Fiecare pereche căsătorită ocupă câte o cameră aparte în umbrar (vezi Nr. 3 de pe schița alăturată). Aplecata cumpănă a fântânii dă curții nota caracteristică a câmpiei însorite*

←

Frumusețe și lucru *este lozinca „comunității" croate. Fiecăruia este este dat lucrul său, însă nu se lucrează numai pentru nevoile proprii. Țesăturile și ceramica sunt făcute cu gust. Femeile, care*

↑

nu lucrează la câmp, deretică prin camera comună. Femeile mănâncă de altfel despărțite de bărbați. Vârsta este luată în seamă. Respectată de către toți, își duce viața ei aparte, bătrâna

Plecare la lucru. *Este o clipă foarte impresionantă, când conducătorul comunității în zorii zilei pleacă din curte pentru a da îndrumări bărbaților, care lucrează afară la camp pe ogorul comun*

↓

REICHS-RUNDFUNK

Izvorul de ştiri al Radiodifuziunii germane

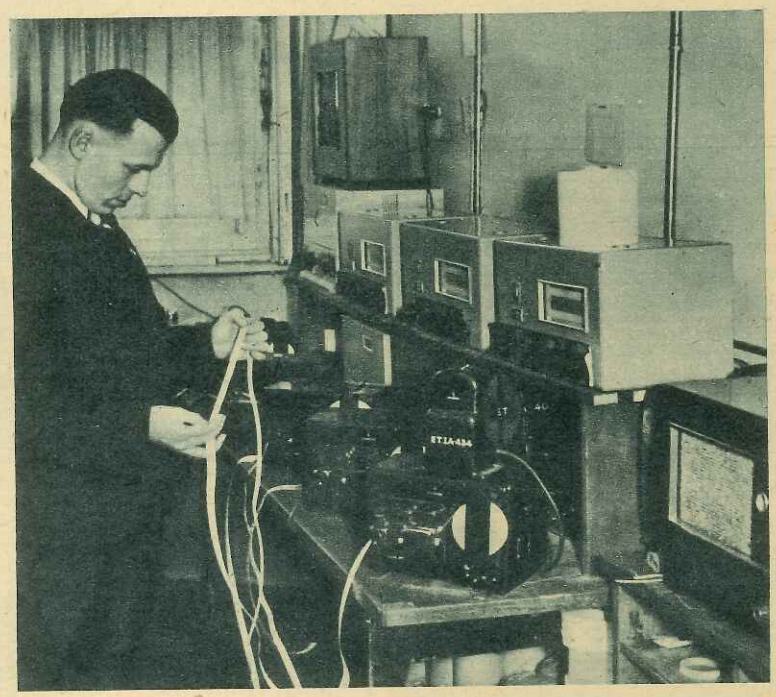

Centrala de ştiri a posturilor de radio germane are avantajul de a forma centrul geografic al surselor de informaţiuni cared, se răspândesc în întregul continent. Din cauza aceasta se poate efectua un serviciu de ştiri rapid şi conştiincios. In fiecare minut technica modernă de transmisiune a ştirilor aduce material nou.

5 motive serioase pentru ca să ascultaţi programul posturilor de radio germane:

1. Programul este alcătuit de experţi şi cunoscători ai ţării D-voastră, care ţin seamă de gustul publicului D-voastră.
2. Programul este multilateral. Ascultaţi ştiri şi comentarii în limba D-voastră. De asemenea puteţi asculta reportajii despre evenimentele importante din întreaga lume şi posturile de radio germane vă transmit un program muzical dintre cele mai excelente.
3. Din comentariile politice vă puteţi informa asupra situaţiei generale şi asupra planurilor pentru refacerea Europei după terminarea acestui război.
4. Ştirile sunt foarte actuale, datorită surselor serioase de informaţii. Sursele ştirilor provin din universul întreg.
5. Programul muzical oglindeşte în mod special cultura europeană. Se execută opere ale maeştrilor vechi şi noui, în colaborare cu dirijori şi orhestre renumite.

"REICHSRUNDFUNK", sub acest titlu veţi fi informaţi mereu asupra programelor de emisiune ale posturilor de radio germane.

Spre Răsărit...

Patru fotografii despre pregătirile germane din 1943

Soarele de Mai a înviorat în Răsărit tot ceeace ceaţa şi lunile posomorîte de iarnă amorţiseră: Nenumărate trenuri au transportat nou material şi trupe proaspete spre Răsărit. Verii care vine îi este dat să vadă o nouă armată

↓ **Pregătiri în 1943:** *Un tren transportând trupe părăseşte garnizoana din patrie*

Clipa despărțirii: *Seninătatea de pe fețele celor care se despart nu este prefăcătorie, căci toți, atât bărbații cât și femeile știu că lupta din Răsărit este lupta pentru a fi sau a nu fi*

In timpul călătoriei cu trenul *soldații se distrează după asprele săptămâni de instrucție. Insă (fotografia de jos), tunul este păstrat tot atât de curat ca și fața*

Prin sute de curbe se termină și această călătorie într'o mare linie: în linia luptei ce se desfășoară

Fotografii: reporter de război Hanns Hubmann (PK)

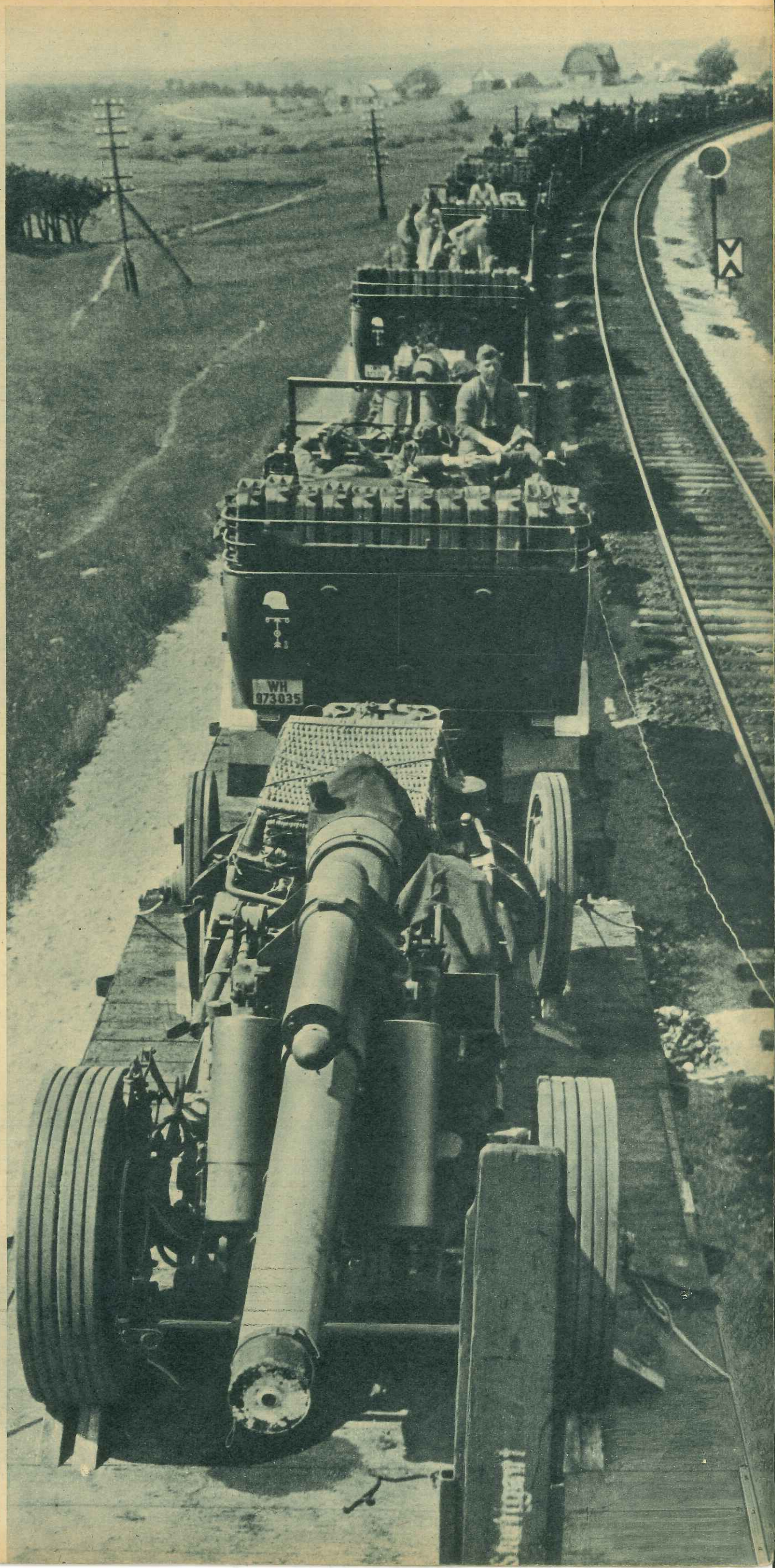

Turnul de foc

De reporterul de război, Wolfgang Koerber (PK)

Continuăm aici reportajul început în numărul trecut al revistei noastre. Acest reportaj din campania de iarnă 1942—43 redă cu un realism impresionant caracterul înverşunat al luptelor aprige din Răsărit

PARTEA A DOUA

Dela aerodrom mă duc la postul de comandă al grupei de artilerie antiaeriană G. La casa din colţ s'a afişat pe o placă albă de lemn numele străzii: „Hermann-Göring-Strasse". Ceva mai departe observ numărul „13" gigantic vopsit pe o casă.

Căpitanul G. este unul dintre acei ofiţeri activi cari intrunesc o inteligenţă şi o cultură rară cu sângele rece ce caracterizează pe militarii de meserie.

— Să plecăm imediat la echipele de luptă! Căpitanul îşi îmbracă haina albă de camuflaj şi îşi pune căciula de blană de miel. Ia cu el şi un băţ noduros şi strâmb, pe care sunt vopsite şaizeci de inele roşii.

— Acesta este numărul tancurilor distruse de bateria mea pe frontul de Est. La acestea se mai adaugă acum încă 13 inele pentru tancurile dela Milerovo.

Echipa de luptă R. e aşezată într'o adâncitură a terenului din apropiera unei gospodării ţărăneşti. Două tunuri de 88 mm sunt bine instalate în nişte gropi. Obuzele svelte sunt distribuite în mai multe gropi. Fiecare obuz este înfăşurat cu grijă într'un coş de nuiele. Ceva mai la o parte recunosc două tunuri uşoare, băgate adânc în pământ; numai ţevile se înalţă deasupra marginei şoselei. Un tun cu patru ţevi asigură flancurile împotriva unor eventuale atacuri de infanterie. Patru ţevi înguste, vopsite în alb, ies din placa de protecţie. Este arma ideală contra avioanelor ce sboară la mică înălţime, ca şi contra infanteriei, a carelor de recunoaştere, a camioanelor, adică contra tuturor obiectivelor mobile.

Comandantul dă ordine scurte şi concise.

— Tufişurile din stânga vor fi curăţite pentru ca să aveţi un câmp de tragere liber. Incolo, ştiţi că poziţia trebuie apărată până la ultimul om. Ultimul om trebue să distrugă tunul.

El face semn tunarului ochitor să se apropie:

— Ai mai distrus care de luptă inamice?

— Da, domnule căpitan, patrusprezece în cap!

— Foarte bine! Atunci ştii ce ai de făcut. Pentru fiecare car inamic se aprobă un obuz, sau cel mult două. Lasă-i să se apropie cât mai mult, la 1000, 800 sau şi mai puţini metri, şi apoi trage!

Trecem prin zăpadă la echipa de luptă cea mai apropiată. Deodată auzim şuierat de gloanţe de infanterie pe la urechi. Ţiuuu... ţiuuu... căpitanul se lasă în genunchi. Eu fac la fel.

— Franctirori bolşevici! spune el apoi. — Trebue să fii cu ochii în patru, căci ăştia trag precis.

Apoi, când ne urcăm iarăşi în automobil, ne iau la ochi chiar cu artilerie anticar. Comandantul mână maşina în zigzag, ca un iepure, cu 80 km pe oră de-a-curmezişul terenului.

Depozitul de muniţiuni sare in aer

Seara începe să se topească zăpada. Apa picură de pe streşinile micilor case de Ucrainieni. Locuitorii aşează butoaie sub streşini pentru a capta lichidul preţios. Apa bună, moale, este o raritate. Aerul este căldicel. A apărut iarăşi „Gustav cel de Fier". A venit un tun antiaerian cu patru ţevi, s'a instalat în casa postului de comandă şi trage acum asupra lui „Gustav".

Deodată, în faţa mea izbucneşte o flacără enormă, de magneziu alb. Flacăra se urcă tot mai mult şi intră în nori. Vârful ei este atât de sus ca vârful turnului Eiffel. Apoi flacăra se risipeşte şi cade în toate direcţiile, ca un havuz gigantic.

Recunosc feţele îngrozite ale tunarilor ca la o viziune; guri căscate, ochi în care străluceşte reflexul flăcărilor.

Urmează apoi o explozie puternică, de parcă ar crăpa pământul, urmată de un vuiet abrupt şi asurzitor, un ciclon izbucnit din adâncurile cerului.

Pământul dispare de sub picioarele mele. Este ca şi cum mi s'ar trage un covor de sub picioare cu o iuţeală nebună. Până să-mi dau seama, mă trezesc culcat pe spate. Se aude un sgomot de geamuri sparte. In aer sboară bucăţi de pereţi, var şi cărămizi. Acum exploziile se ţin lanţ. Câte odată pare a fi focul continuu al unei mitraliere de dimensiuni gigantice, sau sgomotul unor detunături izolate, de o putere formidabilă, gata să-ţi spargă timpanul.

Alerg în grabă la postul de comandă. Mesele, scaunele şi paturile sunt răvăşite. Geamurile s'au spart. Un pervaz întreg a fost rupt din perete şi zace la pământ.

Ieşim afară şi observăm acum un spectacol de focuri bengale de o splendoare şi nebunie cum n'a mai fost nici la Versailles, şi nici în altă parte. Muniţia trasoare a fost cuprinsă de flăcări şi sboară şi ea în aer. Snopi de rachete roşii, albe şi verzi se încrucişează cu miile, se dau de-a-tumba şi recad în talazuri incandescente. Printre ele ţâşnesc drept în sus fântâni roşii, galbene şi albe. Cerul arde, iar pământul străluceşte în lumina orbitoare a exploziilor.

Din cotete se aude ca o bătatie de joc cântatul cocoşilor, pentru care această sinfonie infernală nu înseamnă altceva decât o aurora prematură.

Locotenentul S. primeşte ultimele rapoarte la postul de comandă. El strigă la telefon:

— Ce? Se aşteaptă un atac dinspre Spasovca? Cavalerie?

Căpitanul G. nu mai poate de bucurie:

— Admirabil! Să vie cu cavaleria! Asta e o pradă bună pentru noi.

Din păcate, n'au venit niciodată. A doua zi, cavaleria dispăruse.

Şoseaua din Sud este curaţită — Se aduc muniţiuni

Aruncarea în aer a depozitului de muniţiuni, provocată de bombele aviaţiei inamice, este un lucru foarte penibil pentru noi.

Ce să facem? Trebue să avem neapărat muniţiuni. E o chestie de viaţă şi moarte.

Căpitanul K. dela vânătorii de munte este trimis spre Sud cu un mic detaşement de luptă. Detaşamentul ia cu sine un tun de asalt şi un pluton de artilerie antiaeriană uşoară.

Şoseaua din Sud trebue curăţită cu orice preţ. Postul de radio lucrează din plin: „Muniţia de infanterie şi artilerie este urgent necesară! Pregătiţi transporturile!"

Căpitanul K. atacă localitatea Grecovo, situată la vreo 20 de km la Sud de Milerovo. O patrulă de recunoaştere înaintează în timpul nopţii mai departe spre Camensc, pentru a constata situaţia inamicului. Ea se întâlneşte cu o altă patrulă de recunoaştere, necunoscută. Trebue să fie bolşevici. Cele două patrule îşi dau târcoale timp de o oră.

— Sunt ai noştri! exclamă deodată glasul unuia. Intr'adevăr, pe şoseaua dinspre Sud se apropie încă o puternică companie de vânători de munte.

Iar în urma lor vine muniţie. Camioanele se apropie în coloane lungi. Vine şi un tren blindat, încărcat cu obuze de toate calibrele.

Suntem absolut stăpâni pe situaţie.

Oamenii cu floarea reginei

Soldaţii în uniforme cenuşii-verzui stau în mici grupuri în faţa caselor, gata de marş spre poziţiile lor. Pe şepcile lor străluceşte floarea reginei. Mă apropii de unul dintre ei şi îl întreb de unde vin. E un flăcău voinic, cu ochi veseli.

— Noi am fost într'o poziţie de repaus. Inainte vreme am fost pe frontul central şi la Leningrad. Am lucrat şi la Murmansc, impreună cu Finlandezii.

Dialectul său mă face să-l recunosc că e Austriac.

— Da, noi suntem aproape cu toţii din Sudul Germaniei. Suntem Carintieni, Stirieni, Tirolezi, Vorarlberghezi. Sunt printre noi şi câţiva Bavarezi.

Observ pe mâneca lui insigna Narvikului.

— Da, am fost şi la Narvik. Unii dintre noi au fost şi în Creta.

Este plin de încredere şi cu totul neimpresionat de situaţia oarecum precară în care ne găsim.

— Noi suntem totdeauna de faţă acolo unde e foc! spune el.

Mai târziu sunt primit de colonel. El are în mână o lupă şi cercetează cu atenţie harta operaţiunilor.

El spune cu o voce metalică sonoră, care umple încăperea ca sunetul unui gong:

— Bolşevicii nu vor intra. Se poate că vor reuşi să facă vreo incursiune sau să pătrundă chiar până în oraş. Noi îi vom da afară mereu!

Urmează o convorbire telefonică Colonelul strigă în microreceptor: „Satul întreg e tixit de bolşevici. Sunt camioane cu infanterie transportată, care de luptă, brandturi, tot ce vrei. Tragere de interdicţie? Trebue să tragă bateria în toată legea. Atunci vom putea distruge întregul dispozitiv."

Când ies din adăpost, s'a făcut seară. Focul artileriei grele a şi început.

„Aerodromul nu e accesibil decât noaptea!"

Mă transport la aerodromul situat la periferia de Nord al oraşului. Terenul e supus unui foc permanent. Nori de zăpadă ţâşnesc în ritmul loviturilor de obuz. Un avion de transport italian care primise o lovitură, e în flăcări. Într'un adăpost de lângă direcţia de sbor stau trei Italieni. Unul e rănit şi îşi şterge sângele din faţă. Din când în când dă din cap şi mormăie:

— O Madonna! Che fortuna!

Dobrovoleţii ucrainieni atacă o cazemată.

— E momentul suprem, spune locotenentul S., comandantul direcţiei de sbor, după un salut sumar, căci altfel vom fi aruncaţi în aer cu toată cocioaba noastră!

Apoi mă apucă de braţ şi îmi spune:

— Aţi văzut vreodată pe echilibristul Rastelli? Ia binoclul meu şi priveşte spre stânga, pe lângă stâlpul de telegraf, la colina de dincolo!

Caut şi văd în sfârşit un punct negru care se plimbă pe teren ca o plosniţă beată.

— Un car de luptă?

— Da, ai dreptate. Este un car mic. Dar acest car nerusinat are un frate mai mare care stă ascuns pe contrapantă şi trage în noi fără să-l putem recunoaşte. Ori de câte ori aterizează, vreun avion, obuzele la ţanc. Ştii care e secretul? Micul tanc pe care îl vezi prin binoclu reglează tragerea carului mare. Noi am trimis un tun antitanc împotriva lui, dar n'a putut fi lovit până acum, deoarece se plimbă ca nebun încoace şi încolo şi în afară de aceasta este prea departe.

Dar mai târziu, tot l-au lovit, într'o seară când a îndrăznit să se apropie prea mult de teren. Dar deocamdată terenul de aviaţie nu poate fi utilizat în timpul zilei. „Bătrâna doamnă Ju" nu mai vine decât în timpul nopţii aducând muniţii şi materiale şi evacuând răniţi.

Urmare în pagina 29

Desfășurate în vederea luptei. *Nesfârșit este numărul tancurilor și al tunurilor de asalt atunci când pornesc la atac. Dintr'un "post de comandă sburător" fotografia ne înfățișează un mic sector dintr'o bază de plecare. Incurcătura aparentă nu este în realitate decât o aliniere ordonată în vederea luptei: este o formulă nouă a războiului de față*

Fotografiile: reporterul de război, E. Borchert (PK) †

Intinderi cari nu mai sperie pe nimeni

(Vezi articolul "Intinderi cari nu mai sperie pe nimeni" din pag. 21)

Nesfârșite rânduri. *O armată blindată se indreaptă spre primele linii. Pe când coloanele de aprovizionare nu pot să circule decât pe ,cele câteva șosele practicabile, tancurile înaintează pe orice teren*

INTINDERI CARI NU MAI SPERIE PE NIMENI

Asemenea submarinelor cari au schimbat aspectul războiului naval, la fel si armatele blindate au modificat caracterele războiului terestru. Revista „Signal" ne istoriseşte evoluţia armei blindate

Tancurile sunt o descoperire a războiului trecut. Ele trebuiau să ducă la bun sfârşit o operaţie pe cari nici artileria şi nici masele de infanterie nu erau în stare să le execute, anume de a străpunge cât mai repede liniile de apărare inamice, ca astfel inamicul să nu câştige timp pentru concentrarea rezervelor sale. In epoca de după război evoluţia tehnică a acestei arme noi a continuat. Iuţeala mult sporită, raza de acţiune mărită, un blindaj mai solid şi arme mai perfecte au înmulţit posibilităţile operative şi tactice ale carelor blindate. Desigur că la început a lipsit experienţa practică. Aceste experienţe au fost strânse în campania contra Poloniei. În campania contra Franţei diviziile blindate au străpuns linia Maginot, înaintând până la Abbeville, iar mai târziu până la graniţa spaniolă. Astfel s'a născut noua strategie a armei blindate.

De pe atunci specialişti sovietici în chestiunile militare au studiat această nouă artă a războiului, cu un interes deosebit. Astăzi putem să afirmăm că sovieticii şi-au însuşit la perfecţie arta războiului blindat.

Insă specialiştii armatei germane au continuat să perfecţioneze această armă blindată. Fiecare punct slab a fost studiat cu grije, iar tancurile se îmbunătăţiră din punct de vedere tehnic, tot mai mult, randamentul gurilor de foc a fost sporit, iar instalaţiile de transmisiuni au fost perfecţionate. S'au întreprins modificări în organizarea echipajului carelor, punându-se în practică noi formule de atac.

Bătăliile de tancuri de pe frontul din Răsărit au căpătat aspecte cu totul noi în imensitatea spaţiului rusesc, decât eram obişnuiţi să le cunoaştem în diferitele lupte terestre de până acum. În puţine săptămâni au fost cucerite teritorii de mărimea statelor continentului nostru. Şi totuşi aceste întinderi nu constituiau decât un câmp de luptă obişnuit. Astfel s'a născut o relaţie nouă între spaţiu şi tehnică.

Acest lucru nu însemnează că tehnica a reuşit să învingă spaţiile, însă datorită acestei tehnice spaţiile nu mai sperie astăzi pe luptători.

←

Tancuri străbătând un punct de sprijin. *Ca nişte vapoare pe întinsul apelor, tancurile germane brăzdează zarea. Din perspectiva fotografiei şi din urmele carelor blindate se poate recunoaşte tactica atacului.*
Foto: reporter de război E. Eorchert† (PK)

→

Camaradul de luptă al tancului. *Un grenadir german al tancurilor, pe frontul din Răsărit. A trecut prin arşiţa a două veri, prin gerul aspru a două ierni şi prin nenumărate bătălii*
Foto: reporter de război, Jäeger (PK)

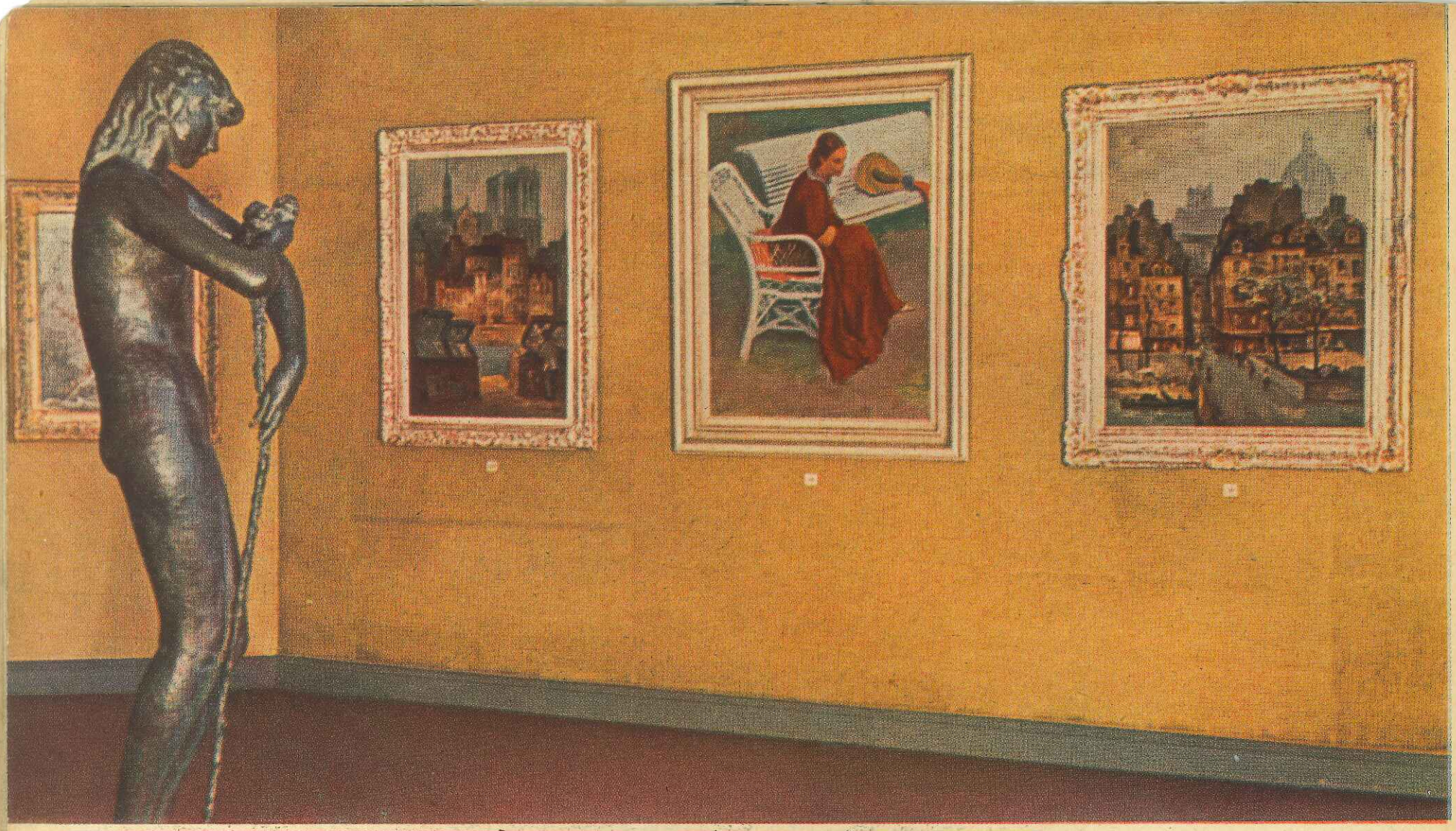

O secție într'o expoziție din Berlin, *unde se află vr'o 500 opere de sculptură, pictură și desene*

BOGĂȚIE ȘI DINAMICĂ

Prima expoziție de artă croată la Berlin

Pe teritoriul imperiilor apuse ale Romei și Bizanțului, unde grecii, ilirienii și romanii au lăsat urmele lor profunde, unde au avut ecou puternic și influențele tuturor culturilor și civilizațiilor din Mediterana, croații au găsit în cursul secolelor un câmp de activitate rodnic pentru desvoltarea însușirilor lor creatoare. În jumătatea a doua a secolului XIX Croația a ajuns pe punctul culminant în domeniul artelor plastice. Caracterul național al croaților se oglindește deosebit de viu în sculptură, pe când în pictură se manifestă conflicte puternice cu impresionismul.

Lucrător miner. *Un bronz impresionant de Antun Augustincic*

Patria pentru străini

Sediul Legațiunii croate din Berlin va fi decorat de artiști croați. Ljubo Babic, (în stânga jos) directorul Academiei de Arte din Zagreb, cunoscut ca pictor și scriitor, a preluat conducerea lucrărilor. Aceste două picturi mari decorative, destinate pentru salonul de ceai și sala de muzică, sunt operele lui. Clișeul de sus ne arată Zagrebul „orașul alb", cel de jos orașul Dubrovnic, „Atena croată". Vechile jocuri pastorale din Dubrovnic sunt tot așa de vestite ca și spălătoresele îmbrăcate în culori vii, care se duc la Zagreb, în fiecare Duminecă, cu povara lor albă, curată

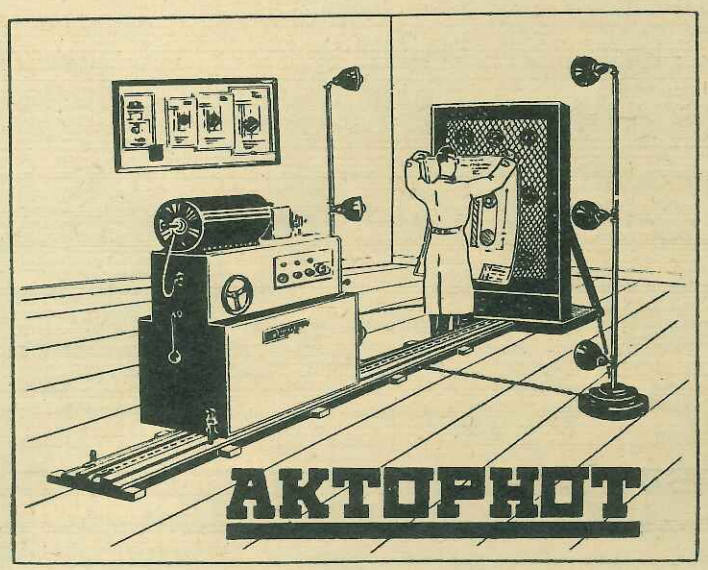

Arhivarea documentelor importante ale întreprinderilor pentru asigurarea lor împotriva atacurilor aeriene.

Desenarea din nou la scară a hărţilor şi materialului de construcţie

VEREINIGTE PHOTOKOPIER-APPARATE K.-G.

HAMBURG Dr. BÜGER BERLIN

LUMO PRINT · REETOPHOT · AKTO PHOT

Binocluri de campanie cu prisme

pentru călătorie - sport - vânătoare

M. HENSOLDT & SOEHNE OPT. WERKE A-G · WETZLAR

BUCĂTĂRII STABILE ŞI MOBILE / MAŞINI DE GĂTIT / ÎNSTALAŢII DE BRUTĂRIE / MAŞINI DE SPĂLĂTORIE / INSTALAŢII DE

7928/ŒB

SENKINGWERK HILDESHEIM

Paradă spre dreapta, în jos. *Se aplică atunci când adversarul vrea să mă atingă sub baioneta mea, la dreapta, în partea inferioară a corpului*

„Impunsătura principală". *La comanda „împunge" baioneta este împinsă înainte cu ambele mâini și anume apucată cu toată puterea și îndreptată exact spre țintă*

FIINDCĂ VOIAU PACE CU GERMANIA

... s'a turnat pentru Armata Roșie în anul 1939 — deci mai mult de un an înainte de izbucnirea războiului între Germania și Uniunea Sovietică—filmul „Lupta la baionetă". Fotografiile reproduse sunt extrase dintr'un film de 2500 m. capturat dela bolșevici; interpreți sunt elevii școalei de război a Institutului Lenin pentru educație fizică și — manechine purtând căști de oțel germane. La fotografiile acestea, revista "Signal" citează, ca text, pasagii dintr'un manual de instrucție al Armatei Roșii

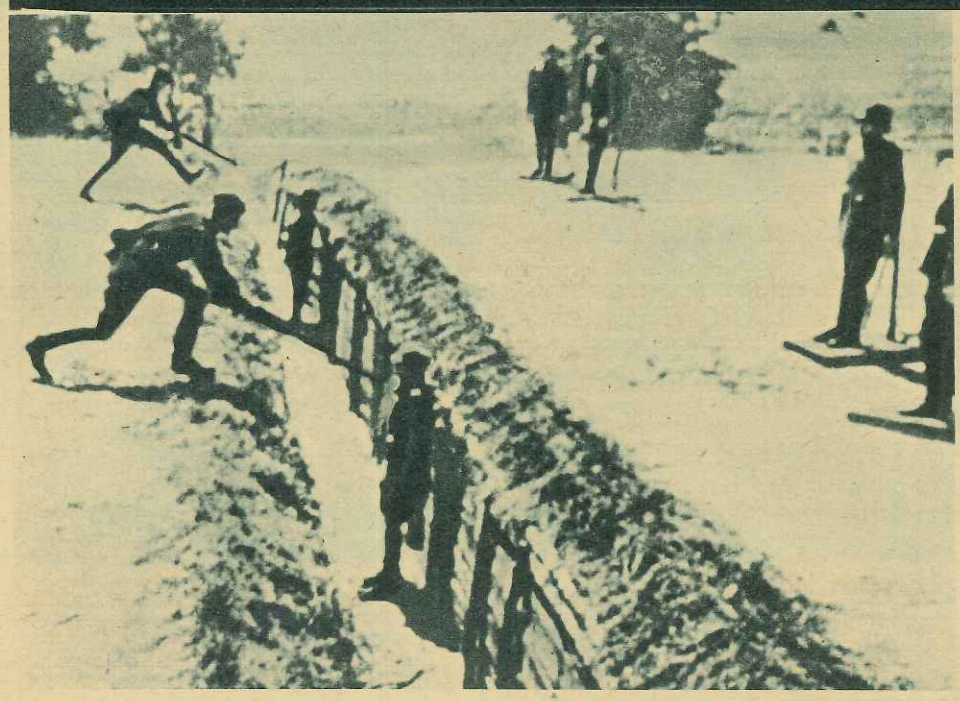

„Impunsătura lungă" *combate pe inamic în tranșee, în lupta piept la piept sau când acesta se află în retragere. Se întrebuințează atunci când corpul inamicului nu mai poate fi atins cu „ împunsătura principală"*

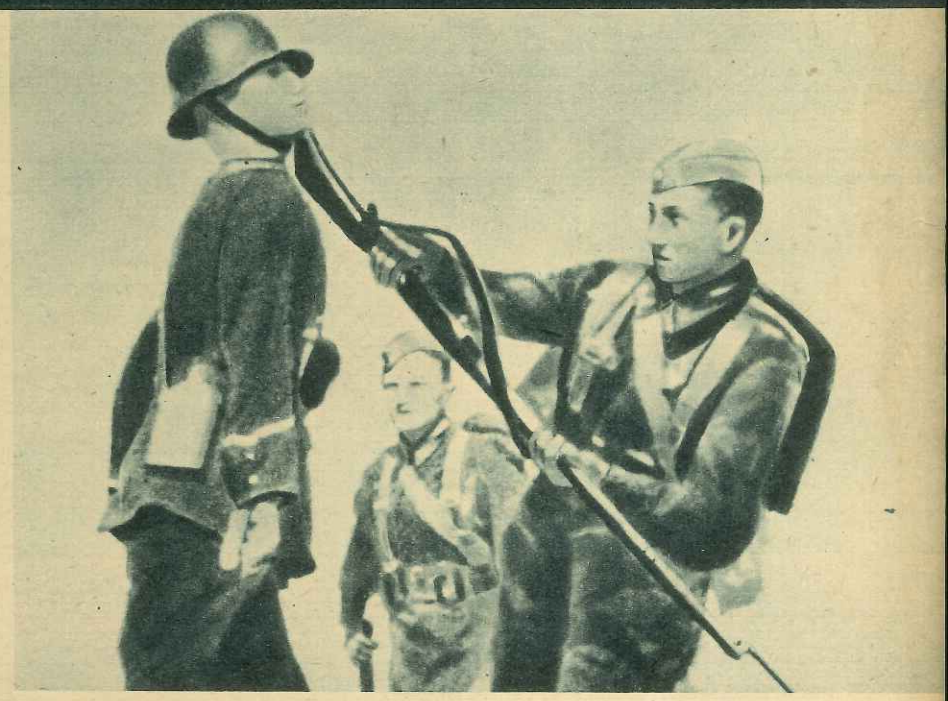

Exercițiu pentru lovitură cu patul puștei. *Această lovitură se întrebuințează când arma adversarului a fost abătută prin elanul mare al armei proprii*

Lovitura cu lopata de infanterie. *A lua o poziție defensivă de așteptare și a observa exact pe inamic. Apoi a smulge arma adversarului și a lovi cu lopata*

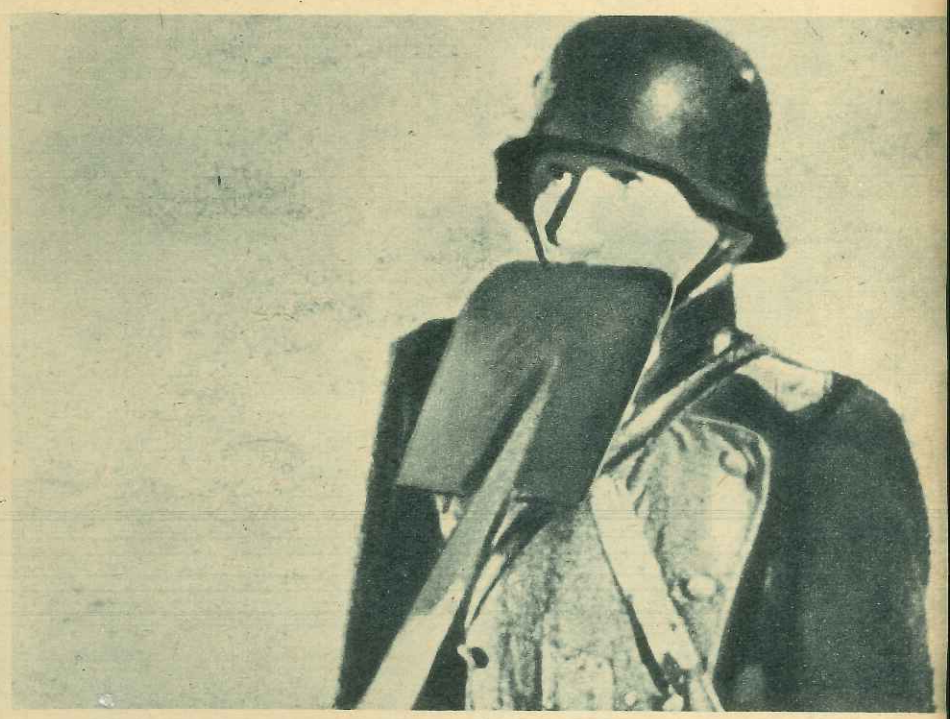

Lovitura cu lopata lungă. *Aci elevii se vor comporta ca la „împunsătura principală". Fotografiile ne arată însă că încă de pe atunci adversarul elevului era, bineînțeles, soldatul german*

...şi iarăş înainte împotriva duşmanului Europei : bolşevismul

„MTR“ în Germania

Emil Pălăngeanu, *general adjutant, şeful organizaţiei serviciului de muncă român trece în revistă frontul viitorilor conducători MTR, care au făcut o instrucţie de câteva luni în Germania. Ei sunt voluntari din toate părţile României şi câţiva din ei s'au confirmat şi în lupta pe front*

Trei oameni dintr'o săritură. *Acest exerciţiu pe care îl execută aci viitorii conducători ai muncii tineretului român în faţa comandantului lor, cere curaj şi hotărâre*

Artileria română la sub focul ei pozițiile inamice. Puțin mai târziu infanteria va trece la atac

Șoimul „Tosca" *provoacă cel mai viu interes. Generalul adjutant Pălăngeanu a vizitat casa de vânătoare „Herman Göring" din Braunschweig, unde maistrul șoimar i-a prezentat câțiva vulturi și șoimi. In stânga: șeful organizației germane RAD Obergeneralarbeitsführer Dr. Decker*

Fotografii RAD: reporter de război Fiebing

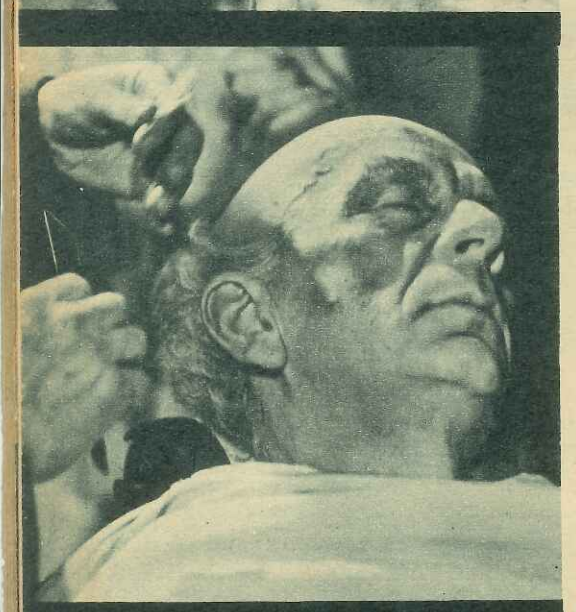

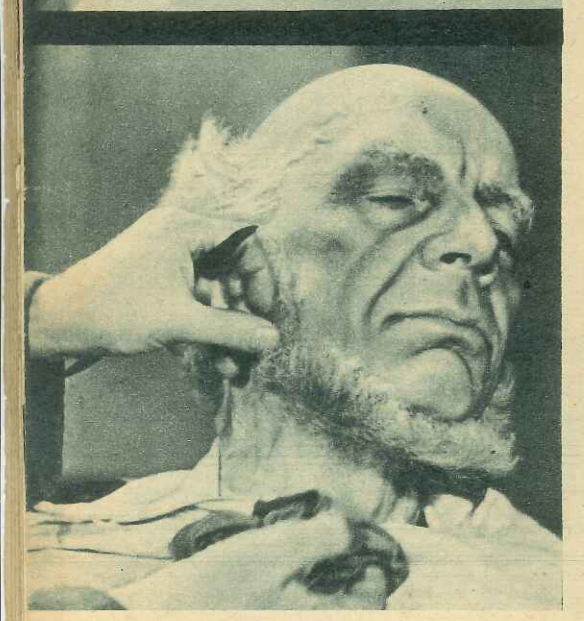

In 45 de minute *artistul de cinema Ponto, se transformă în pictorul Menzel. După aplicarea machiajului de bătrân și după modelarea sbârciturilor, se aplică pe capul lui Ponto părul și barba, după cum le purta Menzel*

Astfel arăta în realitate: *renumitul pictor german, Adolph von Menzel*

MICA EXCELENȚĂ

Astfel se numea la Berlin în timpul lui Bismarck, pictorul curții imperiale, Adolph von Menzel. Tablourile și ilustrațiile sale istorice, care au creat o noțiune proprie asupra lui Frederic cel Mare și epoca sa, erau tot atât de populare ca și tablourile documentare din timpurile sale. El era scund, laconic și prin felul său răstit de a se purta, era o figură populară, chiar în Berlinul plin de sarcasm. O asemenea figură el este personagiul principal al noului Berlin-Film „Die beiden Schwestern"

Menzel-ul din film *este aproape întru totul asemănător originalului, atât prin ochelari, dar mai ales cât prin ținuta sa: din Ponto a devenit Menzel*

„Când răsunară din naiu săltărețele melodii românești, ne simțirăm purtați ca pe aripi", ne istorisește reporterul de război german

IN VRAJA FLAUTULUI

Trupe de teatru românești dau reprezentații în fața soldaților germani

Când noi soldații suntem vizitați pe front de către artiști, atunci trăim o adevărată zi de sărbătoare. O astfel de zi ne produce întotdeauna o bucurie de nedescris. De aceea această zi de sărbătoare o așteptăm cu toată nerăbdarea. Orele plăcute pe care le trăim în așa zisele săli de spectacol nu le uităm apoi multă vreme, căci sunt singurile ore în cari spectacolul aspru al luptei nu ne mai urmărește.

Ne putem permite să uităm pentru puțină vreme de sentimentul datoriei care ne stăpânește întotdeauna și să ne destindem în voie.

Lumea stepelor rusești monotone și nesfârșite, adesea conturbată numai de sgomotele luptei, această lume a contrastelor dintre arșița insuportabilă a verii și gerul năprasnic al iernii, țara cu cele mai proaste drumuri și cu mizeria cea mai indescriptibilă, toate acestea dispar în timpul acestor ore care ne transportă pe aripile muzicei și în ritmul poeziei, într'o altă lume. Atunci privim la această lume cu alți ochi, ca la o lume care apare atât de indepărtată.

Lumina slabă a unei lămpi de petrol sau a unui reflector, luminează scena. Dar cuvintele și melodiile sunt ca niște scântei care pătrund deadreptul în inimă.

Astăzi ne-a vizitat o trupă de artiști români. Ne-a procurat câteva ore de uitare și de distracție.

Deși nu am priceput toate cuvintele artiștilor, totuși am înțeles cu simțurile noastre limba comună a muzicii și ritmului. Porturile naționale românești cu broderiile lor splendide, în cari au apărut pe scenă interpreții, au imprimat programului muzical un caracter feeric. Dansatorii trupei au dat dovadă de mult temperament atunci când orhestra a început să execute dansuri naționale. Apoi au fost prezentate câteva numere de acrobație. Când răsunară din naiu săltărețele melodii românești, ne simțirăm purtați ca pe aripi. „Cu câtă plăcere aș mai asculta cântecul ăsta, la București, când s'o face pace", îmi șoptește la ureche un camarad de luptă. Textul cântecului nu l-am prea priceput însă din mimica și gesturile artiștilor am înțeles o bună parte din program.

În deosebi două cântece ne-au impresionat mai mult: „Cine mă dorește" și „În satu'n care m'am născut".

Din păcate aceste clipe frumoase s'au terminat prea repede!

Meritul acestor artiști nu este numai acela de a ne fi dăruit câteva ore de distracție, ci și acela de a fi strâns și mai mult legăturile dintre două popoare cari împărtășesc astăzi o soartă comună.

Reporterul de război Paul Niederreiter

Urmare din pagina 18

Aviația intervine

„Infanteria cere urgent ajutor aerian. Rugăm acțiuni aeriene asupra localităților Nichitovca și Novaia-Spasovca!" Cerem prin radio avioane, căci la inamic este iarăși mare mișcare. Inamicul, ațâțat de Moscova, ațâțat de comisari, își strânge febril forțe noi, pentru a ocupa în sfârșit acest afurisit centru de rezistență, localitatea Milerovo cu sgârie-norul siloz, a cărui vedere, atât de apropiată și totuși atât de inaccesibilă, îi face pe bolșevici să crape de necaz.

Avioanele de recunoaștere Henschel și Focke-Wulf descoperă peste tot noi atrupamente. Brandturi, artilerie grea, care de luptă, infanterie motorizată, șase „orgi Stalin". La cota 178,2 și la Lermontowski se debarcă infanteriști. La sud de șoseaua Nord-Est și în Nichitovca, inamicul se pregătește de atac. Se observă deasemenea concentrări inamice în Sovaia-Spasovca. Acolo se văd 14 care de luptă, 3 comandamente de brigadă, 3 baterii și un nou depozit de benzină.

Suntem cuprinși mereu de un sentiment de ușurare când aviatorii noștri se năpustesc din nori asupra pozițiilor inamice.

Atunci se întâmplă că un avion Ju 88 care gonește cu 450 km/oră deasupra acoperișurilor caselor din Novaia Spasovca este atins în plin de un obuz al artileriei anticar sovietice. Pilotul avionului, adjutantul șef F. reușește în ultimul moment să aterizeze pe o coastă de deal cu trenul escamotat. Bombele cari atârnă sub aripi, amortizează izbitura de pământ. Dacă bombele ar fi explodat, praful s'ar fi ales din avion și din echipaj. Izbitura a svârlit pe trăgătorul de bord din carlingă, iar ceilalți trei, ametiți și răniți sar din aparat, salvând în ultimul moment compasul și o mitralieră. Ei sunt la o distanță de trei kilometri de liniile germane. Bolșevicii din sat se aruncă asupra lor ca o haită de lupi turbați.

Dar acum se întâmplă o minune! Camarazii din aer au observat prăbușirea. Ei se apropie cu toate avioanele, sboară pe deasupra acoperișurilor, dau târcoale satului timp de o oră, ca un vârtej neîntrerupt și revarsă o grindină de gloanțe de mitralieră asupra bolșevicilor.

Avioanele noastre se rotocolesc și trag până când cei patru din echipajul prăbușit ajung la râpa dela Olenovca, unde sunt luați în primire de o patrulă de vânători de munte.

Revelionul pe front

În amurg mă duc la colhozul dela poziția 13, având pe umăr pușca mitralieră gata de foc. Ultimul salt îl fac târîndu-mă printr'un șanț de comunicație. În față sunt amplasate tunurile în pământ, bătând o vale alungită, de o lățime de vreo două sute de metri. De partea celaltă, inamicul e atât de aproape încât poate fi auzit. Tunarii stau de vorbă pe șoptite. Din când în când, liniștea e întreruptă de țăcănitul vreunei mitraliere bolșevice care asvârlă un buchet de oțel în bezna nopții.

Pe urmă încep să vie! La început nu sunt decât câteva sănii cu niște inși beți tun, cari nu știu încotro se duc și cari trag nebunește pe unde apucă. Sunt făcuți prizonieri și trimiși spre liniile din spate.

Se apropie carele de luptă, numai T 34, monștrii de oțel ai fabricilor bolșevice. Dar tunurile antiariene grele sunt ac de cojocul lor. Primul tanc e lăsat să se apropie foarte mult.

Abia după ce s'a apropiat la patruzeci de metri, umplând cu massa sa neagră tot câmpul vizorului, este doborît cu o lovitură în cupola blindată.

După șapte focuri sunt distruse patru tancuri. Colosii de oțel rămân fumegând imobilizati în fața tunurilor. Între timp. tunurile ușoare și cele cu patru țevi au venit de hac infanteriei care se apropiase prin vâlcea.

Peste un ceas, ne ridicăm paharele de campanie cu punciul de anul nou. Sublocotenentul W. spune:

— Socoteala de un obuz de car de luptă nu s'a împlinit în tocmai. Dar putem fi satisfăcuți cu rezultatul. Să ciocnim paharele pentru victorie și la mulți ani!

Fiecare poartă în suflet dorințe cari plutesc nemărturisite prin aer. Anul 1943 a început.

Moscova minte: Milerovo a fost ocupat

Radio Moscova anunță o mare victorie:

— Milerovo a fost ocupat! 9.000 de morți, 46.000 de prizonieri!

Noi râdem de acest comunicat. Noi știm prea bine că avem de a face cu o minciună sfruntată și că bolșevicii se îmbată pe sine și pe tovarășii lor anglo-americani cu un succes inventat.

Nu! Milerovo e și acum încă în mâinile Germanilor. Cifrele anunțate de Radio Moscova nu sunt decât născociri stupide. Efectivul nostru e de câteva mii de oameni și până acum n'am avut nici 200 de morți.

Ziua de 1 Ianuarie a trecut.

Ziua de astăzi a trecut chiar foarte calmă. Probabil că inamicul s'a mai potolit pentru câtva timp, după lecția ce i-a fost administrată astă noapte. El trebue să-și aducă noi aprovizionări.

În dimineața următoare vine poșta adusă de avionul de transport. Cu toții se cufundă în citirea scrisorilor de cari n'au mai avut parte de un car de vreme.

Eu citesc o scrisoare dela soția mea. Ea îmi scrie: „De multe ori nu pot înțelege că tu te găsești într'un mediu atât de străin mie, între oameni pe care eu nu-i cunosc și printre lucruri pe cari eu niciodată n'am pus mâna. Tu nu știi despre mine decât ceeace

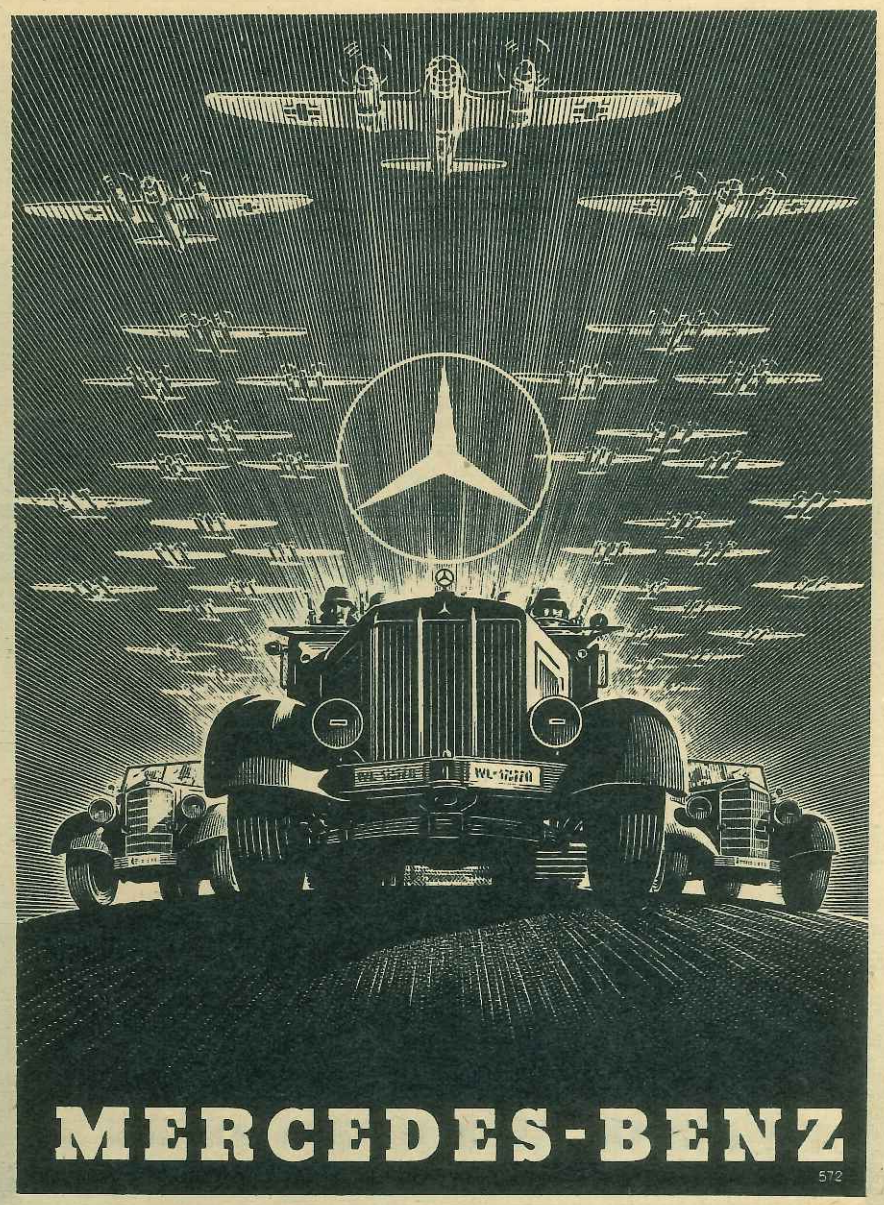

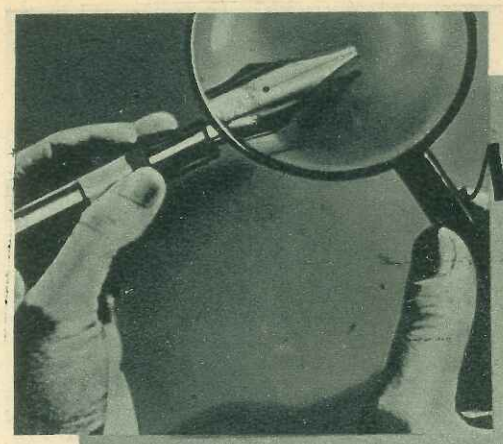

Neted și lucios

ca mătasea este vârful fiecărei peniţe

Kaweco-

De aceea tocul Kaweco alunecă pe hârtie uşor întocmai ca o „pană"

Ultimele creaţii Kaweco vi se arată cu plăcere în magazinele de specialitate

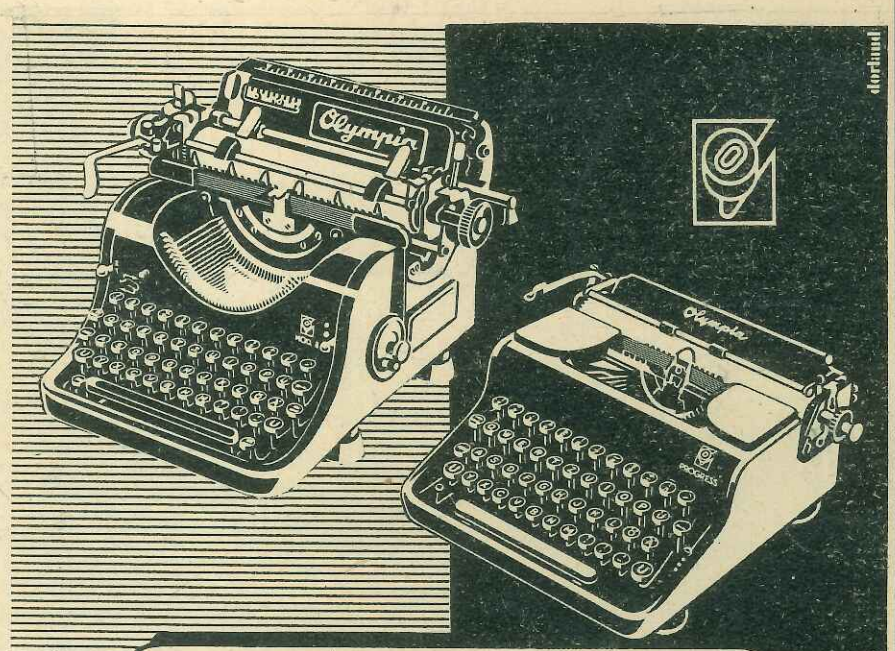

Olympia

MAŞINI DE SCRIS DE BIROU
ŞI MASINI DE SCRIS PORTABILE

Maşinile de scris OLYMPIA sunt fabricate de Olympia Büromaschinenwerke AG., Erfurt.

Societatea de vânzare pentru România:

OLYMPIA MAŞINI DE BIROU S.A.R. BUCUREŞTI

Alte societăţi de vânzare pentru maşinile Olympia: Amsterdam, Belgrad, Budapesta, Copenhaga, Madrid, Paris, Rio de Janeiro, Stockholm, Zagreb.
Reprezentanţe Olympia în toate oraşele mari de pe glob.

IZ 113

îţi scriu, dar nu tot ce simt. Tu nu mă vezi decât în clipele în care te gândeşti la mine şi mă pui apoi de o parte, ca o fotografie, când eşti năpădit de alte mii de impresii."

Să aibă dreptate? N'a recunoscut ea oare cu fineţea simţirii feminine că frontul transformă pe om, că oamenii şi lucrurile dragi din ţară pălesc adesea în tărâmurile dintre viaţă şi moarte, ca o ceaţă în vânt. Cei dragi ne cheamă doar încetişor, ca un sunet de clopote de departe, dar noi le dibuim cu durere, fără să le putem pipăi şi percepe.

Patru sute de kilometri prin teriteriul inamic

Sublocotenentul G. a sosit. El a venit luptând, cu 24 de oameni, dela Bogucear, din cotul Donului, unde fusese izolat de restul trupelor. El şade acum cu oamenii săi în marea „pivniţă a eroilor" din satul aviatorilor. Feţele oamenilor poartă încă urmele marilor sforţări. Iar sublocotenentul povesteşte cum au pătruns într'un zigzag neîntrerupt prin liniile de baraj inamice. În timpul zilei se ascundeau, iar în timpul nopţii erau pe drum. La început, când aveau încă două tunuri, au distrus chiar câteva care de luptă cari se iviră pe neaşteptate din mijlocul ceţii, pe o şosea, ameninţându-i să-i strivească.

El povesteşte despre oamenii din trupele // şi trupele italiene, pe cari i-au liberat într'o mică localitate. Ne spune cum a apărut deodată un avion german, tocmai când nu mai ştiau ce să facă, cum avionul le aruncă muniţiuni şi le arătă direcţia în care trebuiau să-şi urmeze marşul. În sfârşit, ne vorbeşte despre carul de recunoaştere german care într'o zi se apropie de ei şi îi transportă în localitatea în care erau trupele germane. Era o odisee.

Braul de foc se închide iarăşi

Şoseaua ce duce spre Sud este iarăşi interceptată, după o luptă eroică a detaşamentului K. care ocupase punctul de sprijin Grecovo, pentru a asigura şoseaua. Acest detaşament trebui să se apere cu 200 de oameni, un tun de asalt, trei tunuri antiaeriene uşoare şi un car de luptă sovietic amenajat provizoriu, contra unui atac pe care l-au întreprins bolşevicii cu forţe superioare la număr, într'o noapte in care au înconjurat întreaga ceată.

După lupte îndârjite, mica ceată fu respinsă pe un teren din ce în ce mai strâmt. Când situaţia părea a fi cu totul desnădăjduită, interveniră avioanele de bombardament în picaj cari, cu toate că situaţia fronturilor era foarte confuză, au putut sfărâma cercul inamic într'un loc, fără a provoca pierderi trupelor proprii.

Acum oraşul se transformă într'o fortificaţie, întru cât o permit mijloacele provizorii. Soldaţii şi dobrovoleţii lucrează din greu pe străzi şi în pieţi. Mulţi civili s'au anunţat şi ei de bunăvoie, fiindu-le frică de bolşevici. Subsolurile sunt transformate în adăposturi fortificate. Se instalează cuiburi de mitralieră la colţurile străzilor şi în pieţi. Pe suprafeţele libere se instalează câmpuri de mine. Şoselele de acces sunt baricadate cu vehicule.

Căpitanul G. spune:

— Se poate că într'o bună zi vor pătrunde în oraş, dacă vor reuşi să facă o breşă pe undeva, cu efective superioare. Dar atunci vom avea grijă să nu ne mai scape.

Pe gheţar

Acum sunt pe „gheţar", căci aşa se numeşte poziţia ocupadă de un detaşament instalat in Sud-Est, nu departe de depozitul de muniţiuni care a sărit în aer. Poziţia e aşezată pe coasta lină a unui deal. De aici se deschide o privelişte admirabilă. Întreaga periferie răsăriteană este deschisă privirilor şi tunurilor. Ce e drept, şi noi putem fi văzuţi de bolşevici, un lucru care de multe ori este neplăcut.

Adăpostul locotenentului W., unde sunt în gazdă, este destul de confortabil. Este o baracă-tip, săpată în pământ, prevăzută cu o mică sobă de fier. Plutonierul major F. stă la foc şi îşi găteşte o tocană gustoasă din carnea vacii capturate de curând de o patrulă. Viaţa pe front îşi are compensaţiile sale. Şi este bine aşa.

Plutonierul major F., un berlinez blond şi radios, este sufletul detaşamentului. E un soldat adevărat, cu un avânt ce te captivează, cu o încredere neclintită, fiind mereu gata de luptă. El ne povesteşte cum a avut noroc în toate luptele. Bateria sa a distrus până acum peste patruzeci de care de luptă. El a scăpat mereu fără cea mai mică rană. Adeseori a rămas singur lângă tun, după ce toţi ceilalţi fuseseră răniţi. Trei comandanţi de baterie i-au murit în faţa ochilor.

Nu departe de poziţie, printre clădirile dintr'o curte, printre mari stive de muniţiuni se văd epavele unui tanc sovietic greu. E o imagină uimitoare a distrugerii: Monstrul de oţel a fost sfâşiat în două, drept în mijloc. Cele două jumătăţi sunt la o depărtare de douăzeci de metri.

— E opera unui singur om, spune plutonierul major F. — Sergentul major H. se apropie tiptil din spate de colosul inamic, turnă benzină peste motor şi îi mai dădu şi o grenadă. Apoi fugi, pentru a nu fi lovit de explozie. Carul de luptă izbucni în flăcări, iar peste câteva secunde urmă o explozie formidabilă. Tancul sări în aer cu toată muniţia şi cu tot echipajul!

Tocmai în timpul micului dejun începe să tragă asupra noastră un tun sovietic care de mai multe zile îşi reglase tragerile asupra poziţiilor noastre.

— E salutul nostru de dimineaţă obişnuit, spune F. şi continuă în linişte să-şi mănânce pâinea. Pac!

Tii! A fost o lovitură care ne ia vederile şi ne lasă înmărmuriţi. — Adăpostul întreg a început să se cutremure. Cad schije de lemn. Tacâmul e svârlit cu sgomot de pe laviţă. F. dă din cap şi îşi urmează în linişte dejunul.

Plutonierul major F. iese apoi în şanţul de comunicaţie şi se întoarce cu vestea că am fost loviţi de un obuz chiar în adăpostul nostru, dar că stratul de pământ şi tavanul dublu de grinzi au oprit obuzul. Un alt obuz a lovit în valul de protecţie al tunului şi a asvârlit nişte grinzi în aer. F. spune răzând:

— Har Domnului, că vaca n'a fost atinsă!

E vorba de rămăşiţele vacii capturate, care se păstrează într'o groapă în aşa numitul „frigorifer" de după valul de pământ.

Sfârşit în numărul viitor

MAI MULT DE 3 MILIOANE

Ceva despre copii şi statistică

După scăderea numărului naşterilor ca o urmare a primului război mondial, recensământul populaţiei germane din anul 1933 arăta marele deficit de 30 % la naşteri. Însă în anul 1939 numai în Germania s'au putut înregistra 1,4 milioane naşteri, faţă de 971.000 în 1933. Prin aceasta se atinsese aproape cifra necesară unei creşteri normale a populaţiei. Dintre cele 18 naţiuni europene cari posedau statistici oficiale, Germania s'a ridicat dela ultima, în locul al şaptelea. Berlinul, unul din oraşele cu cele mai puţine naşteri, a micşorat în aceiaşi perioadă de timp deficitul naşterilor dela 60 la 20 %. În 1940, an trăit în întregime în cel de al doilea război mondial, numărul naşterilor în Reich a fost de 1.645.000.

Natural că acest număr rămâne sub limita aşteptărilor unei desvoltări paşnice, însă este în raporturi normale faţă de cerinţele războiului.

În timpul din 1934 până în 1941 au fost născuţi în Germania 3 milioane de copii mai mult, decât se prevăzuse prin continuarea raporturilor primordiale de reproducere, mai mult decât în „timpurile de pace" dinainte de 1933! Această cifră este o dovadă incontestabilă pentru încrederea poporului german în viitorul statului său. Indată după încheierea păcii, această sporire nemaiobişnuită a naşterilor, va lua un mare avânt — nimic nu i se împotriveşte.

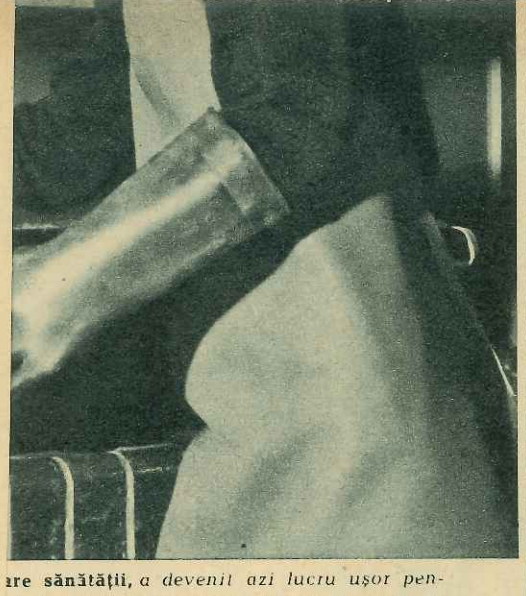

ıre sănătăţii, *a devenit azi lucru uşor pen-ebuinţaţi la prelucrarea metalelor, care de ı nişe, hainele şi mâinile sunt apărate prin dăuna sănătăţii vaporii toxici sunt înlăturaţi*

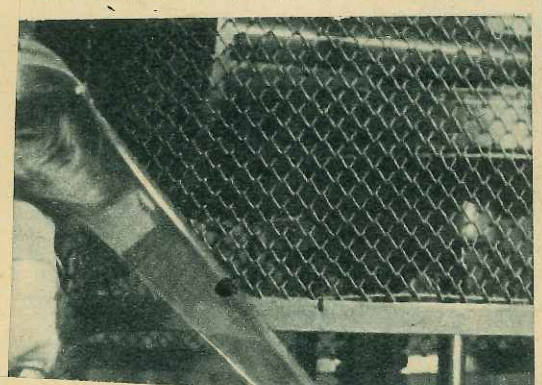

De către stat este ocrotit *fiecare copil german indată după naştere. Pentru micşorarea mortalităţii se face totul. Chiar şi lişa sănătăţii care se face în ultimul timp sugaciului de către stat, încă din leagăn, face parte din aceste griji. Pe ea sunt însemnate desvoltarea copilului, un tablou al boalelor sale, starea dinţilor şi multe altele, cari dau doctorului o privire clară asupra stării micuţului*

→

Trei copii germani ai războiului

Aici sunt în afara pericolului! *Mici asociaţi ai societăţii germane pentru asigurarea copiilor la ţară. Ei sunt de origine din regiunile Reichului prea primejduite de bombe şi sunt duşi în siguranţă pe o durată de cam 6 luni la ţară*

← Vine!

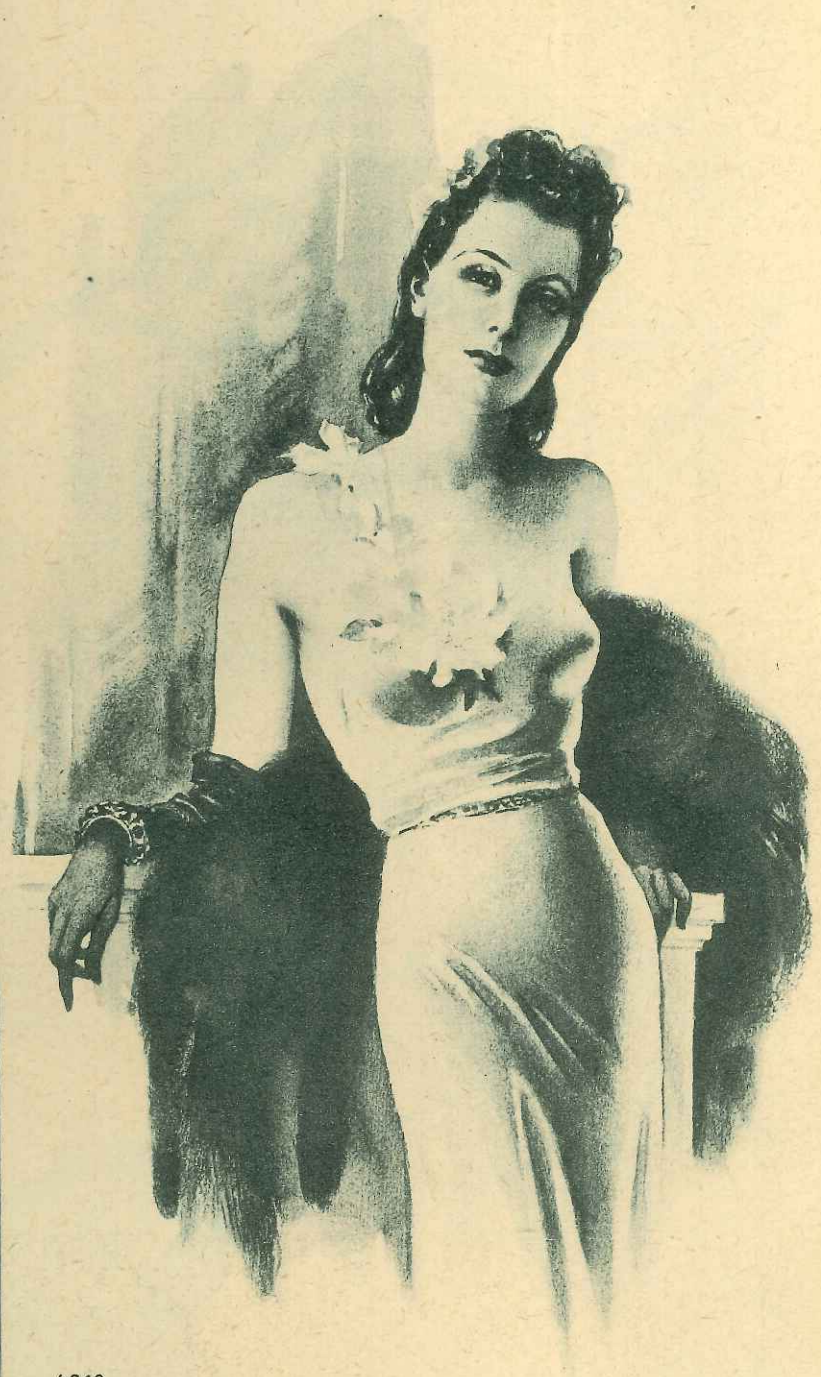

4312

TOSCA
EAU DE COLOGNE

UNA DIN RENUMITELE CREAŢII
DE PARFUM ALE CASEI

№ 4711.

Mereu fermecătoare prin parfumul rafinat al Apei de Colonia Tosca 4711. Succesul doamnei moderne îl asigură Tosca

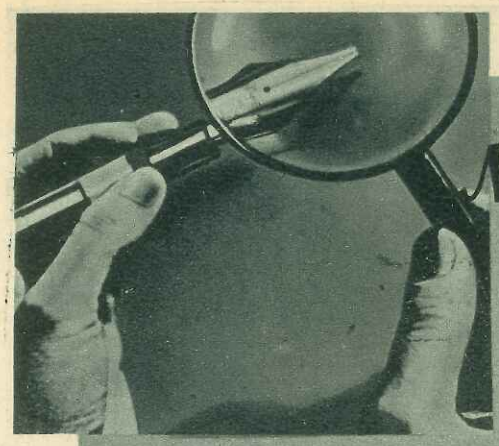

Neted și lucios

ca mătasea este vârful fiecărei peniţe

Kaweco-

De aceea tocul **Kaweco** alunecă pe hârtie uşor întocmai ca o „pană"

Ultimele creaţii **Kaweco** vi se arată cu plăcere în magazinele de specialitate

îţi scriu, dar nu tot ce simt. Tu nu r vezi decât în clipele în care te gâ deşti la mine şi mă pui apoi de o par ca o fotografie, când eşti năpădit alte mii de impresii."

Să aibă dreptate? N'a recunoscut oare cu fineţea simţirii feminine că fro tul transformă pe om, că oamenii lucrurile dragi din ţară pălesc ades în tărâmurile dintre viaţă şi moarte, o ceaţă în vânt. Cei dragi ne chean doar încetişor, ca un sunet de clopo de departe, dar noi le dibuim cu durer fără să le putem pipăi şi percepe.

Patru sute de kilometri prin teriteriu inamic

Sublocotenentul G. a sosit. El venit luptând, cu 24 de oameni, del Bogucear, din cotul Donului, unde fu sese izolat de restul trupelor. El şad acum cu oamenii săi în marea „pivniţă a eroilor" din satul aviatorilor. Feţele oamenilor poartă încă urmele marilo sforţări. Iar sublocotenentul povesteşte cum au pătruns într'un zigzag neîntre rupt prin liniile de baraj inamice. În timpul zilei se ascundeau, iar în timpul nopţii erau pe drum. La început, când aveau încă două tunuri, au distrus chiar câteva care de luptă cari se ivir

← **Scaune cu arcuri la masa de lucru.** *Acestea s'au dovedit tot atât de bune ca şi iluminatul raţional şi nedăunător, la fel ca scăunelul pentru picioare, precum şi asemenea apărătorilor dela roţi*

→ **Cizme rezistente la acizi** *se poartă în încăperile unde se lucrează cu substanţe corosive. Acestea sunt distribuite de către uzină*

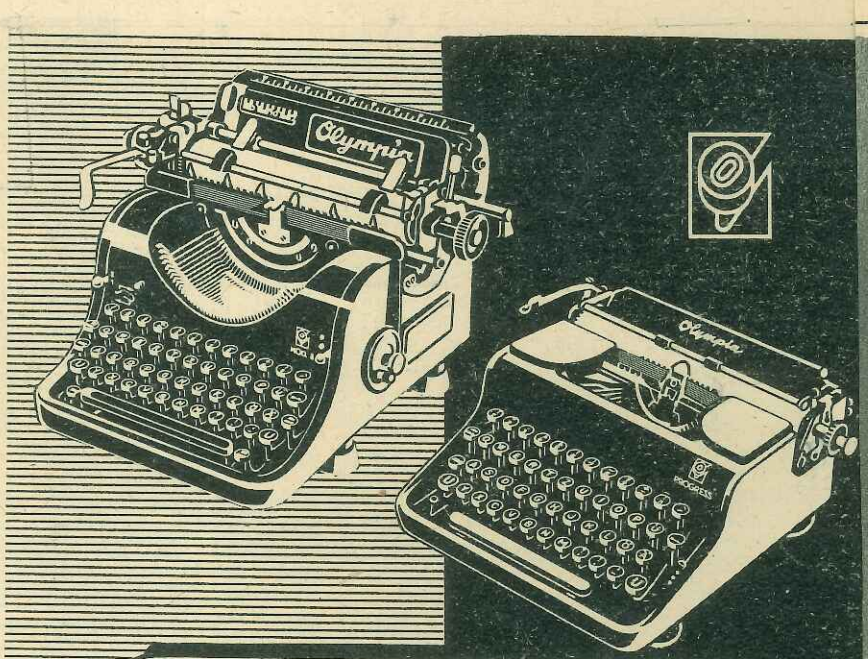

Olympia

MAŞINI DE SCRIS DE BIROU
ŞI MASINI DE SCRIS PORTABILE

Maşinile de scris OLYMPIA sunt fabricate de Olympia Büromaschinenwerke AG., Erfurt.

Societatea de vânzare pentru România:

OLYMPIA MAŞINI DE BIROU S.A.R. BUCUREŞT

Alte societăţi de vânzare pentru maşinile Olympia: Amsterdam, Belgrad, Budapesta, Copenhaga, Madrid, Paris, Rio de Janeiro, Stockholm, Zagreb. Reprezentanţe Olympia în toate oraşele mari de pe glob.

IZ 11

Magda Schneider

în cele două filme berlineze
„Liebeskomödie"
şi
„Ein Mann für meine Frau"
şi in filmul vienez
„Zwei glückliche Menschen"

WIEN FILM

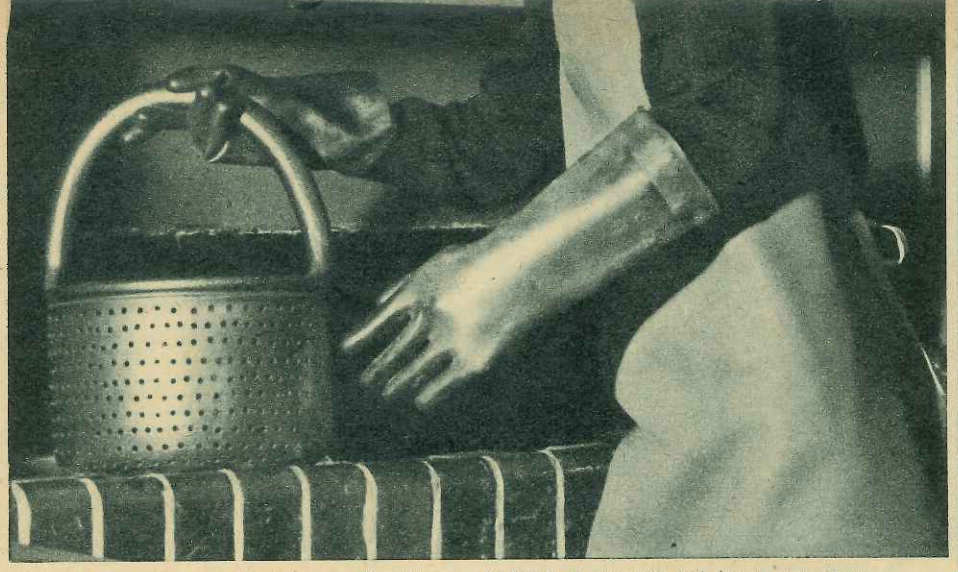

O ocupație, care înainte era dăunătoare sănătății, *a devenit azi lucru ușor pentru femei. Impotriva acizilor întrebuințați la prelucrarea metalelor, care de altfel sunt în rezervoare aflate sub nișe, hainele și mâinile sunt apărate prin șorțuri și mănusi de cauciuc. Fără a dăuna sănătății vaporii toxici sunt înlăturati*

↑ **Infățișarea lucrătoarei dela strung:** *O placă groasă de celuloid apără fața femeii împotriva resturilor de material care sunt împrăștiate*

Infățișarea femeii ce sudează: *Ea lucrează în fața unei pălnii, care aspiră gazele de ardere. Pe lângă aceasta niște ochelari* ↓ *și o basma o apără împotriva scânteilor*

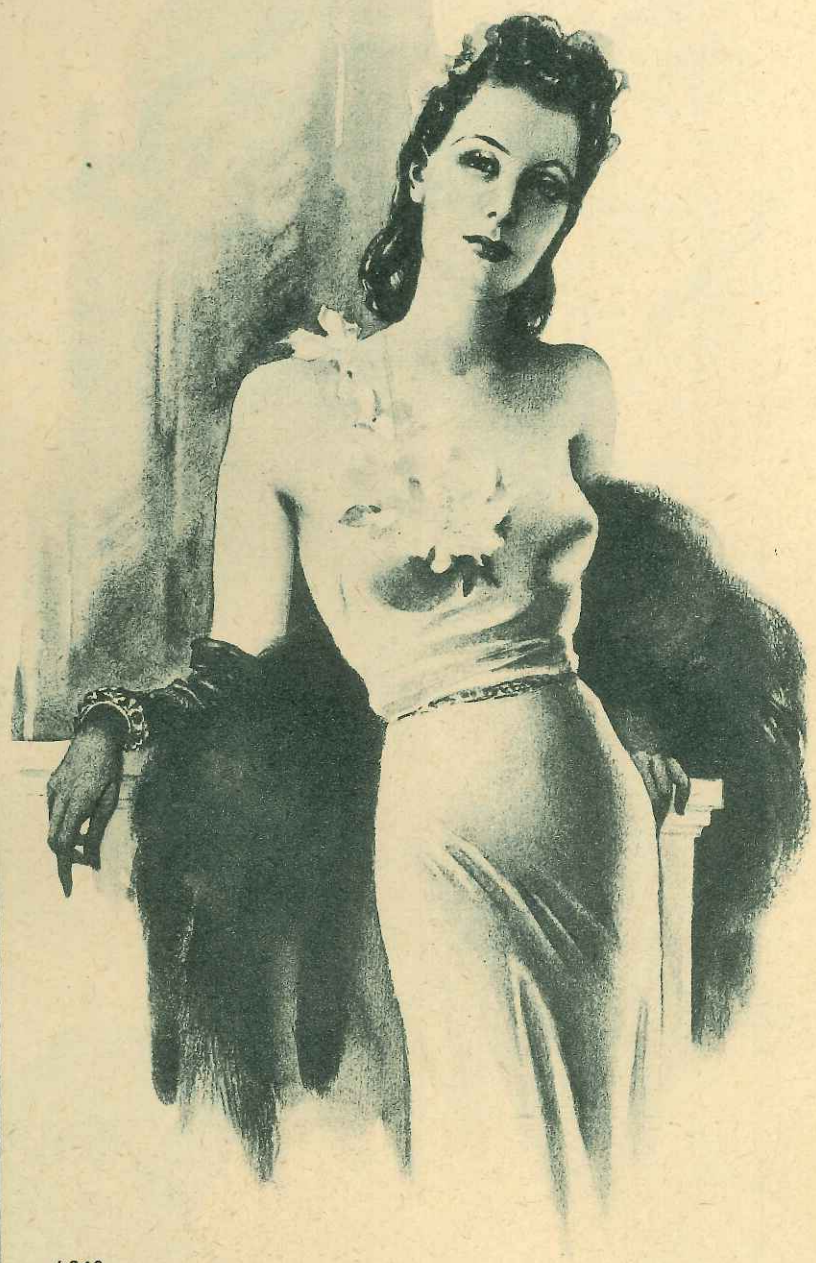

4312

TOSCA
EAU DE COLOGNE

UNA DIN RENUMITELE CREAȚII
DE PARFUM ALE CASEI

№4711.

Mereu fermecătoare prin parfumul rafinat al Apei de Colonia Tosca 4711. Succesul doamnei moderne îl asigură Tosca

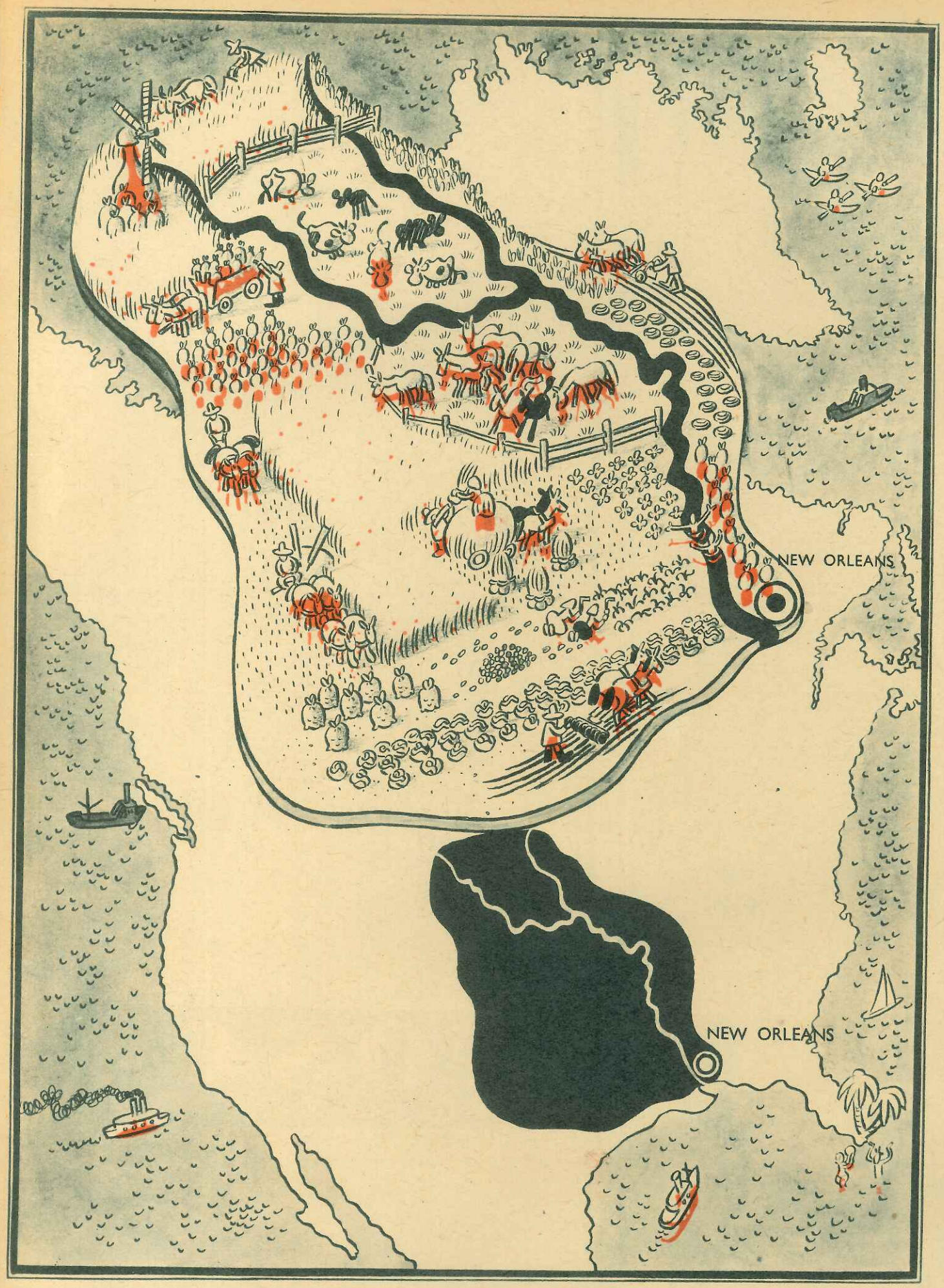

↑ **Terenul pierdut de Statele Unite** *prin „eroziune", este mai mare decât suprafaţa Franţei: Dinspre Nord-Vest, din Munţii Stâncoşi bate un vânt care smulge pământul despădurit şi lipsit de iarbă. Astăzi s'au distrus 200 000 kmp din suprafaţa arabilă şi s'au degradat mult, alţi 400 000 kmp*

***„The man made desert"** — deşertul făcut de om- iată aspectul actual regiunilor agricole din Middle-West. Acolo unde înainte vreme se întindeau holde nesfârşite de grâu, porumb, plantaţii de bumbac şi de tutun, n'a mai rămas astăzi decât un pustiu imens. Mari suprafeţe din Dakota de Nord şi de Sud, din Nebraska, Colorado, Kansas, Missouri, Oklahoma, Arkansas, Virginia — nouă dintre cele patruzeci şi opt de state unite — nu mai rodesc* ↓

In articolul nostru din numărul 6, cu titlul „Clima Europei se îmbunătăţeşte.. .", am amintit şi decăderea agriculturii americane. In numărul de faţă vom arăta cauzele şi consecinţele acestor stări de lucruri

Suntem în statul Dakota. Soarele aruncă suliţi de foc asupra teritoriilor rezervate pentru Pieile Roşii din tribul Cheyenne. Dogoarea de cuptor apasă cu greu asupra pământului bântuit de secetă. Văzduhul e plin de un nisip fin, atât de des, încât lumina zilei învălue peisajul într'o culoare galbenă de pucioasă. Praful de nisip provine dela cirezile de vite cari urmează a fi transportate în zilele acestea din statul Dakota în alte părţi ale Statelor Unite, căci altminteri ar muri de secetă. Dar ce s'a întâmplat în Dakota, în fostul paradis al vitelor, de s'a ivit nevoia acestui exod de un million de cornute? O secetă care s'a accentuat tot mai mult din an în an, a pârjolit de astă dată toată iarba păşunilor.

Zece mărci pentru o vacă

Prin gări au loc scene cari pecetluiesc soarta multor fermieri. Sute de vite se prăbuşesc şi mor chiar după ce au fost îmbarcate în vagoane, cu toate că în aparenţă sunt sănătoase. Dacă li se taie stomacul, nu se găseşte în el decât pământ. Vitele au păscut iarba până în rădăcină şi au înghiţit şi pământul de pe rădăcini. Numai crescătorii de animale bogaţi, proprietari de cirezi de zeci de mii de capete, sunt în stare să achite cheltuelile pentru transportul vitelor. Micii crescători cari n'au decât câteva sute de animale, nu-şi pot permite acest lux. În apropierea gării se aud adeseori împuşcături. Guvernul cumpără vaci la preţul de 16 dolari de cap, şi le împuşcă la faţa locului. Din această sumă de 16 dolari, fermierul trebue să plătească doisprezece dolari imediat creditorilor săi ipotecari. Şi nu există fermă în Dakota care să nu fie înglodată în datorii.

Zăpada neagră

O vizită la o fermă din acestea ne desvălue o imagine jalnică. În faţa fermei se găseşte o înălţime în formă de potcoavă din „zăpadă neagră". Fermierul s'a trezit într'o dimineaţa că întreaga casă îi era „troienită" de această „zăpadă neagră". Uneltele şi maşinile agricole ies pe ici şi colo din această grămadă neagră ca nişte bucăţi dintr'o epavă acoperită de nisipul dunelor. În livada de pomi, „zăpada" aceasta are o înălţime de trei metri. Balta din apropiere a devenit prea mică, chiar şi pentru patru raţe, fiind acum cu totul acoperită. Aceşti nămeţi negri se numesc „gumbo" şi nu sunt decât un sol arabil negru, de cea mai bună calitate. Câtă vreme acest humus este umed, el este unul dintre cele mai mănoase soluri din lume. Dar n'a mai plouat decât rareori în anii din urmă. Acum vântul a risipit pământul uscat din statele agricole, de pe ogoare, în statele răsăritene.

În Statele Unite se povesteşte următoarea anecdotă: În timpul unei furtuni de praf din cele care bântue tot mai des de câtăva vreme în statele dela răsărit de Munţii Stâncoşi, un ţăran şade gânditor în faţa casei sale. El se uită încruntat la furtuna care a întunecat cerul şi a alungat pe oameni în casă. „Pentru Dumnezeu, vino în casă",

Inima verde a Americii

Realitatea americană — pustiită de „Gumbo"

strigă țăranca, foarte îngrijorată, „ce mai stai afară?" Țăranul îi răspunde: „Stau să număr ogoarele cari trec pe aici în sbor!" E o glumă plină de amărăciune, dar ea nu e exagerată. „Gone with the wind". — Autoarea a ales soarta nenumăratelor ogoare ale Americii de Nord ca un simbol pentru decăderea statelor din Sud în războiul de secesiune. Intr'adevăr, proprietățile fermierilor din Middle-West sunt duse de vânt încetul cu încetul.

Ogoarele plutesc în mare

Dar stratul de humus al holdelor nu e distrus numai de vânt. Efecte și mai catasrofale are eroziunea prin ape. Fără ca țăranul să bage seama la început, apa de ploaie sapă șanțuri în ogoarele sale. Aceste șanțuri se lărgesc și se adâncesc neîntrerupt, iar apa din ele spală pământul arabil. Cu vremea, aceste șanțuri de eroziune devin atât de largi și adânci, încât nimeni nu le mai poate astupa sau înlătura cumva. În acest caz, ogoarele sunt pierdute. În regiunile de cultură a bumbacului, o singură ploaie duce cu sine un strat de humus gros de 2,5 cm. Cel puțin 200.000 de kilometri patrați de pământ foarte roditor pe vremuri au fost degradați definitiv prin eroziunea apelor și a vântului. O suprafață de 400.000 kmp. a suferit grave pierderi în stratul de humus. În centrul teritoriilor atinse de această pacoste a luat naștere un nou pustiu, un deșert ca în lună. Pământul gol, fără iarbă, e numai crăpături, uscat și sterp.

În fiecare zi dispare în Statele Unite un pământ de cultură corespunzător suprafeței a 200 de ferme de câte 16 hectare. An de an se pierde prin eroziune o cantitate de pământ arabil în greutate de 3 miliarde tone. Cu această cantitate s'ar putea zidi în fiecare an 600 de piramide tot atât de mari ca piramida lui Cheops. Când furtunile se abat asupra teritoriului dela Răsărit de Munții Stâncoși, ele smulg pământul și-l înalță în trombe în văzduh, apoi îl duc cu ele. Pământul pătrunde sub formă de praf fin în orașe, unde în zilele de furtună de praf, automobilele circulă cu farurile aprinse. Părticele de pământ din fermele din Kansas sau Colorado cad pe străzile New Yorkului, fiind purtate de furtună la depărtări de peste 2000 km. Prin eroziunea provocată de ape, albiile râurilor se umplu de aluviuni. Valori neprețuite de minerale din pământ sunt vărsate în mod irevocabil în mare.

Un comitet instituit în Statele Unite pentru constatarea și păstrarea bogățiilor naționale ale terenului face următoarele constatări: „Adevărul este că cea mai mare parte din suprafața de pământ ocupată de Statele Unite nu e potrivită pentru o colonizare permanentă. Ea se aseamănă cu țara Mayașilor, o țară bogată în care se poate desvolta o cultură în timpul cel mai scurt, pentru a se prăbuși definitiv după câteva generații. Fără un pământ roditor și fără păduri cari se refac mereu, strălucirea orașelor noastre va deveni o fantomă macabră. Contra pacostei uraganelor și inundațiilor, nicio țară nu poate fi apărată de mare sau de vreo flotă. Un popor al cărui pământ tinde în mod natural să se transforme în stepă, trebue să ia măsuri pentru a-și păstra pământul, căci altfel el va pieri cu siguranță."

50 de ani de „prosperitate"...

Dar acest raport ce pare a fi sincer, trece sub tăcere anumite fapte importante. America de Nord procedează de 200 de ani la o exploatare rapace sistematică a bogățiilor solului său. În cei 50 de ani din urmă, această exploatare cu nemiluita se face într'un ritm cu adevărat american. Pământul a fost defrișat fără vreo considerație. Una dintre țările cele mai bogate în lemn odinioară, astăzi abia mai are lemn în cantitate suficientă pentru necesitățile proprii, căci firește că nimănui nu i-a trecut prin gând să se ocupe de silvicultură. Pădurea fu tratată ca o mină din care se scoate cât mai mult posibil. Dar prin acest tratament a avut loc o transformare remarcabilă a climei americane. Orașul New York, situat la aceași latitudine ca și Napoli, are o climă aproape ca în Siberia. Vara sunt călduri tropicale, iar iarna orașul e bântuit de viscole cari acoperă străzile cu straturi de zăpadă de câțiva metri. Aceste stări n'au început decât după ce prin defrișarea hinterlandului a dispărut cordonul de păduri protectoare, care atenua extremele și alina furtunile. Această modificare a climei s'a extins astăzi asupra întregului teren defrișat dela Est de Munții Stâncoși. Pădurea a dispărut. Apa se evaporează mai repede, iar verile fără ploi atrag după sine o secetă pustiitoare. Acolo unde înainte vreme plantele de cultură tot s'au putut păstra prin rouă și ceață în timp de secetă, ele se prăpădesc fără putință de salvare din cauza lipsei pădurilor distribuitoare de apă. Intr'adevăr, unde lipsește pădurea în apropiere, lipsesc în interiorul continentelor și roua și ceața. În afară de aceasta, fermierul american își trata țara totdeauna pur și simplu ca un obiect de exploatare.

În Europa, țăranii cari plantau tufișuri sau lăsau vreun crâng în mijlocul câmpului nu știau poate totdeauna pentru ce o făceau aceasta. Dar în afară de rostul înfrumusețării peisajului, aceste tufișuri și crânguri mai au și scopul foarte util de a proteja ogoarele și de a le păstra apa. Fără copaci și garduri, și ogoarele noastre s'ar transforma în stepe.

Sfârșitul preriilor

Prin industrializarea agriculturii s'a reușit să se exploateze „mai bine" preriile nesfârșite din inima Statele Unite. Inainte vreme, preriile constituiau un teren ideal pentru creșterea vitelor. Dar grâul aduce foloase mai mari, și prin urmare preriile au fost transformate în suprafețe de cultura grâului. Dar procedându-se astfel, aceste terenuri au fost condamnate la degradare.

Iată adevăratul aspect al „paradisului" american „inepuizabil". Nu e oare un simbol al înstrăinării față de glie

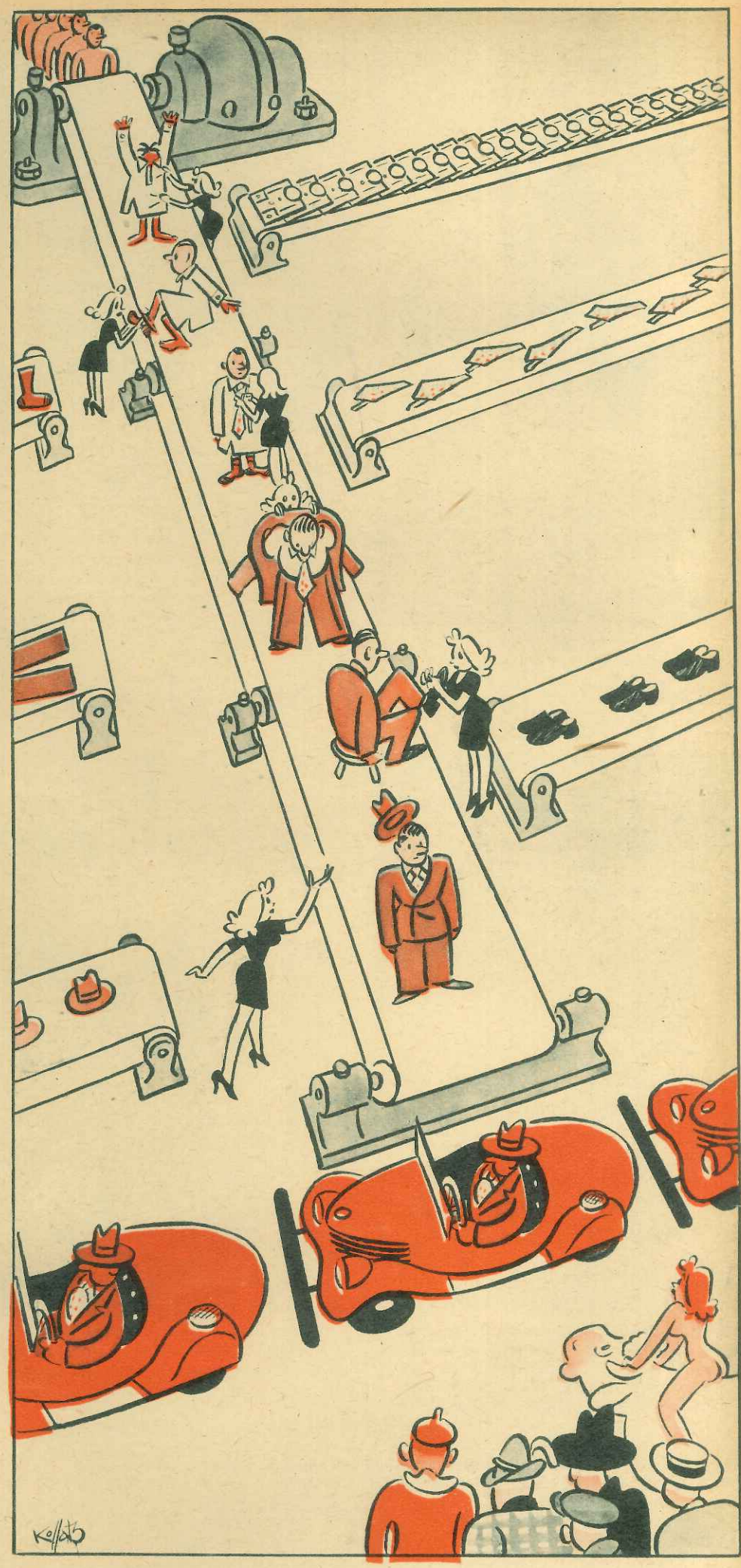

Și omul se sălbăticește. *Europenii au creat progresul tehnic, care e o binefacere pentru omenire, dacă oamenii nu fac din el un idol. Dar America a facut tocmai acest lucru. Oamenii trăiesc acolo din conserve, poartă pălării standardizate, cămași standardizate și costume standardizate. Și gândirea e standardizată. Cultura Statelor Unite nu e decât civilizație. Așa apare Americanul-tip în fața ochilor Europei, care își păstrează și desvoltă diversitatea culturilor sale*

că Americanul de rând e mândru că mănâncă numai legume din cutii de conserve? Conserve în loc de zarzavaturi proaspete și carne proaspătă: aceasta înseamnă denaturare cu orice preț! Aceasta este o trăsătură caracteristică a americanismului. Este mai mult decât o comparație faptul că atâția locuitori ai țării în care belșugul și sărăcia sunt atât de aproape sunt bolnavi de stomac. Actualmente cetățenii Statelor Unite sunt preocupați de gândul de a aplica și asupra altor teritorii ale globului binefacerile sistemului lor economic bazat pe exploatare și istovire cu nemiluita. Dacă Statele Unite și-ar atinge aceste țeluri imperialiste, în curând se vor înălța și pe aceste, meleaguri simboalele americanismului: sgârie norii singurateci în mijlocul unor pustietăți sterpe.

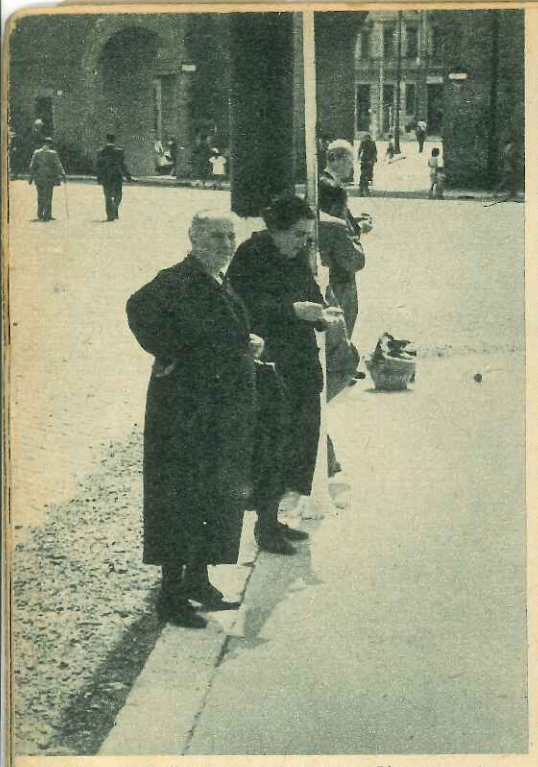

Fugiul la umbră a început în Roma. Chiar și indicatorul stațiilor de tramvaiu este folosit pentru acest scop. Astfel este folosită pentru apărarea împotriva razelor solare, chiar și cea mai mică posibilitate

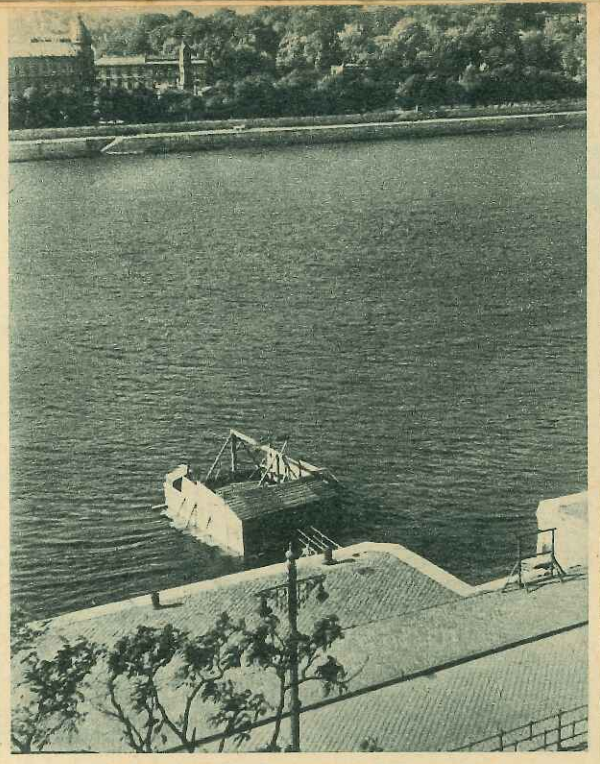

Un locuitor din Budapesta își produce singur lumina! El si-a construit o instalație care îi produce curentul. Impotriva tuturor îndoielilor el susține că, cu o instalație mare s'ar putea lumina întreaga Budapestă

VARIETĂȚI DIN EUROPA

O țeavă prevăzută cu lacăt răsare din pivniță: In România, țara petrolului multe clădiri sunt încălzite cu păcură, care este păstrată în pivniță, în rezervoare. Pentru a se preveni furturile și murdărirea, țeava este prevăzută cu un lacăt

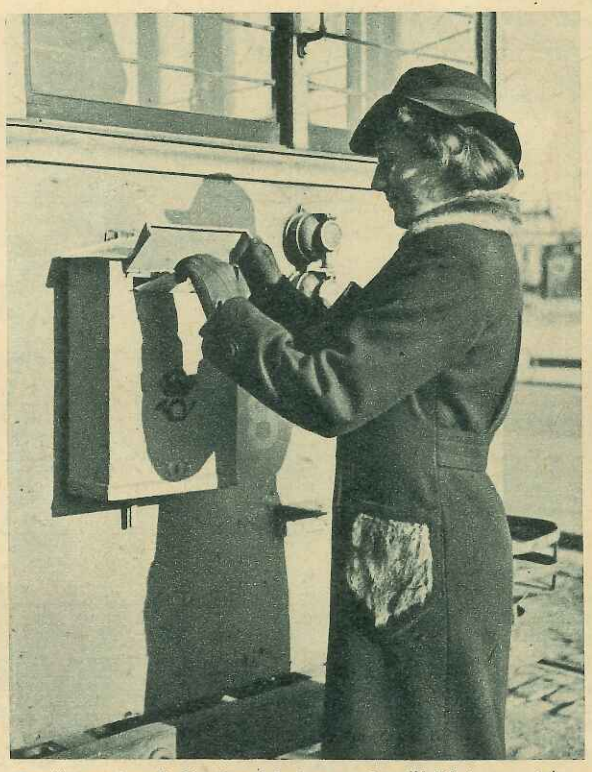

Dacă locuitorii din Stockholm sunt grăbiți, tramvaiele le vin în ajutor. Vagoanele de tramvaiu al căror parcurs trece prin fața poștei centrale sau a gării principale, au cutii pentru scrisori al căror conținut este imediat golit acolo

Fluviile și lacurile Germaniei se umplu de viață: La sfârșitul săptămânii toți amatorii de sporturi nautice își reiau activitatea

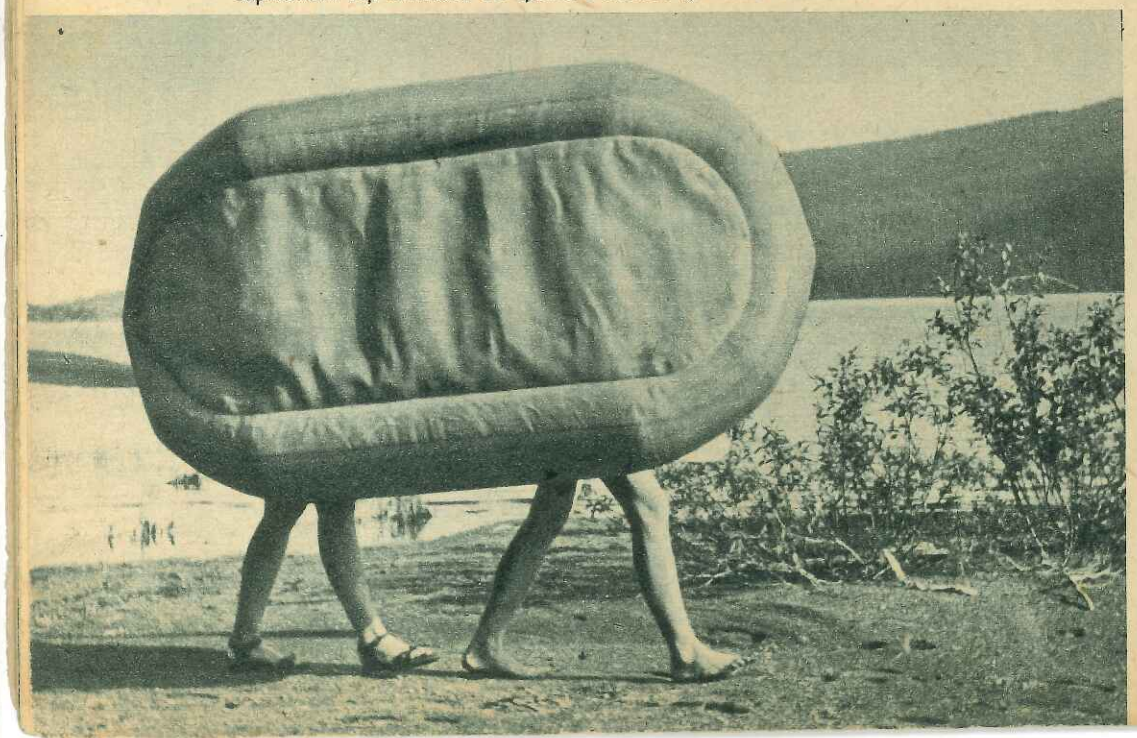

Constatări științifice

O îmbătrânire dorită

Suntem obișnuiți a crede că știința se străduește să încetinească cât mai mult procesul de îmbătrânire. Dar sunt și cazuri în care știința are interesul de a accelera procesul de îmbătrânire la anumite organisme, de exemplu în cazul plantelor cultivate. Intr'adevăr, dacă se reușește să se scurteze durata ciclului vital, adică să se grăbească îmbătrânirea, vor rezulta anumite avantaje economice. Revista „Der Biologe" comunică faptul că în România s'au făcut experiențe cu soia, dovedindu-se că există astfel de posibilități. Accelerarea procesului de îmbătrânire a fost realizată cu ajutorul unor hormoni. Se speră să se poată reduce prin această metodă perioada de creștere a soiei dela 5-6 luni la 3-4 luni.

Un vaccin contra puroiului

Furuncoloza, efecțiunile purulente ale oaselor, abscesele de o anumită natură și alte cazuri de purulență se comportă adesea într'un mod foarte rezistent față de diferite mijloace terapeutice. Impotriva agenților puroiului — a stafilococilor — s'a reușit să se prepare un vaccin, după o comunicație făcută de bacteriologul Schick din Lipsca. Într'un mare număr de cazuri s'a putut constata efectul terapeutic satisfăcător, adeseaori chiar foarte bun. Acest vaccin preparat după principii speciale va constitui un nou aport la medicamentele de care dispunem contra acestor îmbolnăviri supărătoare și greu vindecabile.

Cum se recunoaște un focar de infecție?

Se știe că focarele de puroiu dela rădăcinile dinților și din alte locuri ascunse pot provoca afecțiuni grave, de exemplu cazuri grave de reumatism articular. Dar din păcate, adeseaori e foarte greu să se găsească locurile acestor focare de puroiu. O nouă metodă a doctorului Bottyan, încercată acum cu succes în clinica stomatologică a Universității din Bonn ne arată calea de urmat în viitor. Din focarele de infecție cari nu au puroiu se prepară un lichid care se injectează sub piele. Dacă pacientul este sănătos, injecția nu dă nicio reacție. Dar dacă pacientul are focare purulente, se ivesc imediat durerile reumatice. Acest rezultat a fost confirmat în peste 90 % din cazuri, după ce s'au făcut anumite extracțiuni dentare. De aceea, această probă prezintă mare importanță pentru combaterea reumatismului și a sciaticei în viitor.

Un nou medicament contra disenteriei

Renumitele sulfonamide încercate cu un succes atât de mare contra anumitor infecțiuni încât astăzi ele sunt socotite indispensabile în medicina modernă, de exemplu la combaterea pneumoniei, meningitei și a anumitor boli sexuale, și-au găsit un nou domeniu de aplicație. După primele încercări făcute de medici germani, s'au făcut acum infecții cu o sulfonamidă la 114 pacienți bolnavi de disenterie. Niciunul n'a murit, iar microbii au dispărut.

Un nou sânge artificial

Printre numeroasele încercări de a înlocui piederile de sânge în cazuri de sângerări grave când nu e posibilă o transfuziune, prezintă o mare importantă un nou preparat al industriei germane. Acest sânge artificial nu umple numai cu lichid vasele sanguine, dar activează și circulația, mobilizează rezervele de sânge, reface presiunea sanguină și respirația și — ceeace este tot atât de important — el nu dispare după câteva ore, ca alte preparate, în țesuturile organismului. De aceea, acest preparat întrece pe toate cele de până acum. Firește că în timp de război, importanța acestui preparat este cu atât mai mare.

Culoarea roșie ca indicator al capacității de germinație

Examenul capacității de germinație a semințelor are o mare importanță pentru agricultură și grădinărit. Dar acest examen presupune o cunoaștere precisă a condițiunilor de viață ale plantelor examinate și prin urmare reclamă mult timp. Savanții germani dela Institutul Kaiser-Wilhelm de Cercetări Medicale din Heidelberg, bazându-se pe lucrările altora, au găsit o substanță cu ajutorul căreia se prescurtează și se simplifică mult examenul de capacitate de germinație. În această substanță, germenul preparat din grăunțele înmuiate sau făcut vizibil prin tăierea în două a grăunțelor, se colorează în câteva ore în roșu, dacă mai e capabil de germinație. În modul acesta se pot examina repede și simplu probele de semințe.

Signal Nr. 10, Anul 4, Numărul 2 din Mai 1943 — Apare de două ori pe lună — Redactor-șef: Wilhelm Reetz; Locțiitor al redactorului-șef: Hugo Mösslang / Editura și tiparul: Deutscher Verlag, Berlin SW68, Kochstrasse 22-26 / Toate drepturile rezervate. All rights reserved

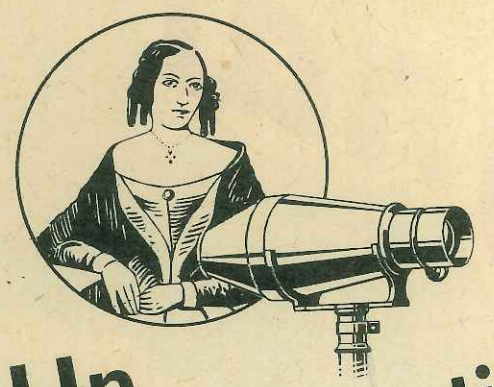

Un secol de activitate

Voigtländer

FOTO

Lohse Uralt Lavendel

Adiere vărătecă de mirea smă şi răcoare

Lohse Uralt Lavendel nu mai poate fi fabricat în cantităţi nelimitate, totuşi el a rămas veritabil şi neschimbat ca mai înainte. Dacă ştim să facem puţină economie, el ne va ajunge mai mult timp, căci sunt suficiente numai câteva picături pentru a ne crea un sfert de oră de înviorare şi recreaţie. Şi de aceasta avem nevoie, căci într'un mediu cu aer proaspăt răcoritor viaţa e mai plăcută, iar munca mai uşoară.

Küppersbusch

Instalaţii de bucătării mari

F. Küppersbusch & Söhne A.-G., Gelsenkirchen

Signal

Pisici